

ΠΡΟΣ ΡΟΜΑΙΟΥΣ¹

[Salutation]

1.1 Παυλος, δουλός Ιησού Χριστού,² κλητός αποστολός, αφωρισμένος³ εις ευαγγέλιον Θεού, 2 ὃ προεπηγγεिलाτο⁴ δια τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν Γραφαῖς Ἀγίαις: 3 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σαρκά, 4 τοῦ ὀρισθέντος Υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει (κατὰ Πνεῦμα ἁγίωσινης) ἐξ ἀναστασεως νεκρῶν—Ιησού Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν—5 δι’ οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολήν ἐις ὑπακοήν πιστεως ἐν πασὶν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ 6 (ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ιησού Χριστοῦ): 7 πασὶν τοῖς οὐσὶν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις: Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπο Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ιησού Χριστοῦ.

[To Gentiles]

[Paul has been hindered from visiting Rome]

1.8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου δια Ιησού Χριστοῦ ὑπὲρ⁵ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. 9 Μάρτυς γὰρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ὃν λατρεύω ἐν τῷ πνεύματι μου ἐν τῷ ευαγγελίῳ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνησθῆναι ὑμῶν ποιούμεναι, πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου 10 δεόμενος εἰ πῶς ἤδη, ποτε, εὐδοθησομαι⁶ ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. 11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, ἐἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς—12 τοῦτο δὲ ἐστὶν, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν δια τῆς ἐν ἀλλήλοις πιστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.

13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν,⁷ ἀδελφοί, ὅτι πολλακίς προεθεμῆν ελθεῖν πρὸς ὑμᾶς (καὶ ἐκώλυθην ἀχρι τοῦ δευρο), ἵνα τίνα καρπὸν⁸ σχῶ καὶ⁹ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. 14 Ἐλλήσιν τε καὶ βαρβάρους, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις οφειλετὴς εἰμι. 15 Οὕτως, τὸ κατ’ ἐμὲ, προθυμὸν καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ ευαγγελισασθαι.

[Faith]

16 Οὐ γὰρ ἐπαισχυνομαι τὸ ευαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,¹⁰ δυνάμεις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν ἐἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστευόντι (Ἰουδαίῳ τε πρῶτον, καὶ Ἑλλήνι). 17 δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται, ἐκ πιστεως ἐἰς πίστιν· καθὼς γεγραπται: “Ὁ δὲ δικαίος ἐκ πιστεως ζῆσεται.”

[Unrighteousness]

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσεβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀληθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, 19 διότι τὸ γνωστόν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, ὃ γὰρ Θεός¹¹ αὐτοῖς ἐφανερώσεν. 20 Τὰ γὰρ ἀοράτα αὐτοῦ ἀπο κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασιν νοούμενα, καθοράται, ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δυνάμεις καὶ θειότης, ἐἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολόγητους· 21 διότι γινόντες¹² τὸν Θεόν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδοξασαν ἢ εὐχαρίστησαν·¹³ ἀλλ’ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσυνετοσύνη

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©. I venture to affirm to the reader that all original wording of Romans is preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. “Diminish not a word” Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, “every word” [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

² ἰησοῦ χριστοῦ f³⁵ xA [99.5%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P¹⁰B [0.5%] NU

³ ἀφωρισμένος rell || ἀφορισμένος [10%]

⁴ προεπηγγεिलाτο rell || προεπαγγεिलाτο CP || προεπηγγεिलाτο x

⁵ ὑπὲρ f³⁵ [84%] OC,RP,HF,TR,CP || περὶ xA,B,C [16%] NU

⁶ εὐδοθησομαι rell || εὐδοθησομαι [18%]

⁷ ἀγνοεῖν rell || ἀγνώειν [15%]

⁸ τίνα καρπὸν f³⁵ xA,B,C [92%] OC,RP,HF,CP,NU || ~ 21 [8%] TR

⁹ καὶ rell || --- [10%] CP

¹⁰ τοῦ χριστοῦ f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B,C [3%] NU

¹¹ γὰρ θεός f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 xA,B,C [5%] NU

¹² γινόντες rell || γινώντες [25%]

¹³ εὐχαρίστησαν f³⁵ B [80%] OC,RP,HF,TR,CP || ηυχारीστησαν xA,C [20%] NU

αυτων καρδια. 22 Φασκοντες ειναι σοφοι, εμωρανθησαν, 23 και ηλλαξαντο¹ την δοξαν του αφθαρτου Θεου εν ὁμοιωματι εικονος φθαρτου ανθρωπου—και πετεινων και τετραποδων και ἔρπετων!

24 Διο και² παρεδωκεν αυτους ὁ Θεος, εν ταις επιθυμιας των καρδιων αυτων εις ακαθαρσιαν, του ατιμαζεσθαι τα σωματα αυτων εν ἑαυτοις³ 25—οἱτινες μετηλλαξαν την αληθειαν του Θεου εν τω ψευδει, και εσεβασθησαν και ελατρευσαν τη κτισει παρα τον Κτισαντα, ὅς εστιν ευλογητος εις τους αιωνας. Αμην.

[Depravity]

26 Δια τουτο παρεδωκεν αυτους ὁ Θεος εις παθη ατιμιας· αἵ τε γαρ θηλειαι αυτων μετηλλαξαν την φυσικην χρησην εις την παρα φυσιν· 27 ὁμοιωσ⁴ και οἱ αρρενες,⁵ αφειτες την φυσικην χρησην της θηλειας, εξεκαυθησαν⁶ τη ορεξει αυτων εις αλληλους, αρσενες εν αρσενιν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι, και την αντιμισθιαν ἦν εδει της πλανης αυτων εν ἑαυτοις απολαμβάνοντες.

28 Και καθως ουκ εδοκιμασαν τον Θεον εχειν εν επιγνωσει, παρεδωκεν αυτους ὁ Θεος εις αδοκιμον νουν, ποιειν τα μη καθηκοντα: 29 πεπληρωμενους παση αδικια, πορνεια,⁷ πονηρια, πλεονεξια, κακια· μεστους φθονου, φονου, εριδος, δολου, κακοηθειας· ψιθυριστας, 30 καταλαλους, θεοστυγεις, ὑβριστας, ὑπερηφανους, αλαζονας, εφευρετας κακων, γονευσιν απειθεις, 31 ασυνετους, ασυνθετους, αστοργους, ασπονδους,⁸ ανελεημονας· 32 οἱτινες το δικαιοωμα του Θεου επιγοντες, ὅτι οἱ τα τοιαυτα πρασσοντες αξιοι θανατου εισιν, ου μονον αυτα ποιουσιν αλλα και συνευδοκουσιν τοις πρασσουσιν.

[Judgment]

2.1 Διο αναπολογητος εἶ, ω ανθρωπε, πας ὁ κρινων, εν ᾧ γαρ κρινεις τον ἑτερον, σεαυτον κατακρινεις, τα γαρ αυτα πρασσεις, ὁ κρινων. 2 Οιδαμεν δε ὅτι το κριμα του Θεου εστιν κατα αληθειαν επι τους τα τοιαυτα πρασσοντας. 3 Λογιζη δε τουτο, ω ανθρωπε, ὁ κρινων τους τα τοιαυτα πρασσοντας και ποιων αυτα, ὅτι συ εκφευξῃ⁹ το κριμα του Θεου? 4 Ἡ του πλουτου της χρηστοτητος αυτου και της ανοχης και της μακροθυμιας καταφρονεις, αγνων ὅτι το χρηστον του Θεου εις μετανοιαν σε αγει? 5 Κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεις σεαυτω οργην εν ἡμερα οργης και αποκαλυψεως και¹⁰ δικαιοκρισιας του Θεου, 6 ὃς αποδωσει ἕκαστω κατα τα εργα αυτου: 7 τοις μεν, καθ' ὑπομονην εργου αγαθου, δοξαν και τιμην και αφθαρσιαν ζητουσιν¹¹—ζωνην αιωνιον· 8 τοις δε, ἐξ εριθειας, και απειθουσιν μεν¹² τη αληθεια (πειθομενοις δε τη αδικια)—θυμος και οργη,¹³ 9 θλιψις και στενοχωρια, επι πασαν ψυχην ανθρωπου του κατεργαζομενου το κακον, Ιουδαιου τε (πρωτον) και Ἕλληρος· 10 δοξα δε και τιμη και ειρηνη παντι τω εργαζομενω το αγαθον, Ιουδαιω τε (πρωτον) και Ἕλληνι.

11 Ου γαρ εστιν προσωποληψια¹⁴ παρα τω Θεω. 12 Ὅσοι γαρ ανομως ἡμαρτον, ανομως και απολουνται· και ὅσοι εν νομω ἡμαρτον, δια νομου κριθησονται. 13 Ου γαρ οἱ

¹ ηλλαξαντο f³⁵ [26%] CP || ηλλαξαν xA,B,C [74%] OC,RP,HF,TR,NU

² και f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B,C [2%] NU

³ εαυτοις f³⁵ [92%] RP,HF,TR,CP || αυτοις P^{40v}xA,B,C [5%] OC,NU || εαυτων [3%]

⁴ ὁμοιωσ f³⁵ C [23%] CP || 1 τε xB [70%] RP,HF,TR,NU || 1 δε A [7%] OC

⁵ αρρενες f³⁵ xA,C [95.5%] RP,HF,TR,CP || αρεινες [3%] || αρσενες B [1.5%] OC,NU

⁶ εξεκαυθησαν f³⁵ [20%] CP || 1 εν xA,B,C [80%] OC,RP,HF,TR,NU

⁷ πορνεια f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || --- (xA)B(C) [5%] NU (An easy case of homoioteleuton, or -arcton.)

⁸ ασπονδους f³⁵ C [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [2%] NU (An easy case of homoioteleuton, or -arcton.)

⁹ εκφευξῃ *rell* || εκφευξει [15%]

¹⁰ και f³⁵ [93.5%] OC,RP,HF,CP || --- xA,B [1.5%] TR,NU || της [5%] [OC is in small print]

¹¹ ζητουσιν *rell* || επιζητουσι [2%] CP

¹² μεν f³⁵ A [99%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xB [1%] NU

¹³ θυμος και οργη f³⁵ [97.5%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 321 x(A)B [2.5%] NU

¹⁴ προσωποληψια *rell* || προσωπολημψια xA,B [1%] NU || three other spellings

Romans

ακροαται του¹ νομου δικαιοι παρα τω² Θεω, αλλ' οί ποιηται του³ νομου δικαιωθησονται 14 (όταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιη,⁴ ούτοι, νομον μη εχοντες, έαυτοις εισιν νομος· 15 οίτινες ενδεικνυνται το εργον του νομου γραπτον εν ταις καρδιαις αυτων, συμμαρτυρουσης αυτων της συνειδησεως, και μεταξυ αλληλων των λογισμων κατηγορουντων ή και απολογουμειων) 16 εν ήμερα ότε κρινεί ό Θεος τα κρυπτα των ανθρωπων, κατα το ευαγγελιον μου, δια Ιησου Χριστου.⁵

[To Jews]

[Law]

2.17 Ιδε,⁶ συ Ιουδαιος επονομαζη, και επαναπαυη τω⁷ νομω, και καυχασαι⁸ εν Θεω, 18 και γινωσκεις το Θελημα, και δοκιμαζεις τα διαφεροντα, κατηχουμεινος εκ του νομου· 19 πεποιθας τε σεαυτον οδηγον ειναι τυφλων, φως των εν σκοτει, 20 παιδευτην αφρωνων, διδασκαλον νηπιων, εχοντα την μορφωσιν της γνωσεως και της αληθειας εν τω νομω. 21 'Ο ουν διδασκων έτερον, σεαυτον ου διδασκεις? 'Ο κηρυσσων μη κλεπτειν, κλεπτεις? 22 'Ο λεγων μη μοιχευειν, μοιχευεις? 'Ο βδελυσσομεινος τα ειδωλα, ίεροσυλεις? 23 "Ός εν νομω καυχασαι, δια της παραβασεως του νομου τον Θεον ατιμαζεις? 24 "Το γαρ ονομα του Θεου δι' ύμας βλασφημείται εν τοις εθνεσιν", καθώς γεγραπται.

[Circumcision]

25 Περιτομη μεν γαρ ωφελει εαν νομον πρασσης,⁹ εαν δε παραβατης νομου ής, ή περιτομη σου ακροβυστια γεγονειν. 26 Εαν ουν ή ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση,¹⁰ ουχι¹¹ ή ακροβυστια αυτου εις περιτομην λογισθησεται? 27 Και κρινεί ή εκ φυσεως ακροβυστια τον νομον τελουσα, σε τον δια γραμματος και περιτομης παραβατην νομου? 28 Ου γαρ ό εν τω φανερω Ιουδαιος εστιν, ουδε ή εν τω φανερω εν σαρκι περιτομη· 29 αλλ' ό εν τω κρυπτω Ιουδαιος, και περιτομη καρδιας—εν πνευματι, ου γραμματι—ουδ' ό επαινος ουκ εξ ανθρωπων αλλ' εκ του¹² Θεου.

[Advantage]

3.1 Τί ουν το περισσον του Ιουδαιου, ή τίς ή ωφελεια της περιτομης? 2 Πολυ κατα παντα τροπον! Πρωτον μεν γαρ¹³ ότι επιστευθησαν τα λογια του Θεου. 3 Τί γαρ ει ηπιστησαν τινες? Μη ή απιστια αυτων την πιστιν του Θεου καταργησει?¹⁴ 4 Μη γεινοιτο! Γινεσθω δε ό Θεος αληθης, πας δε ανθρωπος ψευστης· καθώς γεγραπται: "Όπως αν δικαιωθης¹⁵ εν τοις λογιοις σου, και νικησης¹⁶ εν τω κρινεσθαι σε."

[A conundrum]

5 Ει δε ή αδικια ήμων Θεου δικαιοσυνην συνιστησιν, τί ερουμειν? Μη αδικος ό Θεος ό¹⁷ επιφερων την οργην? (Κατα ανθρωπον λεγω.) 6 Μη γεινοιτο! Επει πως κρινεί ό Θεος τον κοσμον? 7 Ει γαρ¹⁸ ή αληθεια του Θεου εν τω εμω ψευσματι επερισσευσεν εις την δοξαν αυτου, τί ετι καγω ώς άμαρτωλος κρινομαι? 8 Και μη (καθως βλασφημουμεθα

¹ του f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [3%] NU

² τω f³⁵ xA [98%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- B [2%]

³ του f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [5%] NU

⁴ ποιη f³⁵ [68.5%] OC,RP,HF,TR,CP || ποιει [25%] || ποιωσιν xA,B [1.5%] NU || ποιουσιν [5%]

⁵ ιησου χριστου f³⁵ A [99%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 xB [1%] NU

⁶ ιδε f³⁵ [85%] OC,RP,HF,TR || ει δε xA,B [12%] CP,NU || η δε [3%]

⁷ τω f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [2%] NU

⁸ καυχασαι *rell* || καυχαση CP || καυχασε [7%]

⁹ πρασσης *rell* || πρασσεις [10%] || four other spellings

¹⁰ φυλασση *rell* || φυλασσει [10%] || two other spellings

¹¹ ουχι f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ουχ xB [2%] NU || --- A || two other spellings and two long omissions [1%]

¹² του *rell* || --- [2%] CP

¹³ γαρ f³⁵ xA [95%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- B [5%]

¹⁴ καταργησει *rell* || καταργηση [20%] || one other spelling

¹⁵ δικαιωθης *rell* || δικαιωθεις [22%] || δικαιοθης [2%]

¹⁶ νικησης f³⁵ B [88%] RP,HF,TR,CP || νικησεις xA [12%] OC,NU

¹⁷ ο *rell* || --- [12%]

¹⁸ γαρ f³⁵ B [98%] OC,RP,HF,TR,CP || δε xA [2%] NU

και καθως φασιν τινες) ἡμας λεγειν οτι “Ποιησωμεν τα κακα ἵνα ελθη τα αγαθα”—ὧν το κριμα ενδικον εστιν!

[All are under sin]

9 Τί ουν? Προεχομεθα? Ου παντως! Προητιασαμεθα γαρ Ιουδαιους τε και Ἑλληνας παντας ὑφ’ ἁμαρτιαν ειναι. 10 Καθως γεγραπται:¹ “Ουκ εστιν δικαιος, ουδε εἷς· 11 ουκ εστιν ὁ συνιων, ουκ εστιν ὁ εκζητων τον Θεον. 12 Παντες εξεκλιναν, ἅμα ηχρειωθησαν·² ουκ εστιν³ ποιων χρηστοτητα, ουκ εστιν⁴ ἕως ἑνος.” 13 “Ταφος ανεωγμενος ὁ λαρυγξ⁵ αυτων· ταις γλωσσαις αυτων εδολιουσαν.” “Ιος ασπιδων ὑπο τα χειλη αυτων”· 14 “ὧν το στομα αρας και πικριας γεμει.” 15 “Οξεις οἱ ποδες αυτων εκχειαι αίμα· 16 συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταις ὁδοις αυτων, 17 και ὁδον ειρηνης ουκ εγνωσαν.” 18 “Ουκ εστιν φοβος Θεου απεναντι των οφθαλμων αυτων.”

19 Οιδαμεν δε οτι ὅσα ὁ νομος λεγει, τοις εν τω νομῳ λαλει, ἵνα παν στομα φραγη και ὑποδικος γενηται πας ὁ κοσμος τῷ Θεῷ. 20 Διοτι ἐξ εργαων νομου ου δικαιοθησεται πασα σαρχ̅ ενωπιον αυτου,⁶ δια γαρ νομου επιγνωσις ἁμαρτιας.

[Righteousness by faith]

21 Νυνι δε, χωρις νομου, δικαιοσυνη Θεου πεφανερωται, μαρτυρουμενη ὑπο του νομου και των προφητων, 22 δικαιοσυνη δε Θεου δια πιστεως Ιησου Χριστου, εις παντας και επι παντας⁷ τους πιστευοντας. Ου γαρ εστιν διαστολη: 23 παντες γαρ ἡμαρτον και ὑστερουνται της δοξης του Θεου, 24 δικαιουμενοι δωρεαν τη αυτου χαριτι δια της απολυτρωσεως της εν Χριστῷ Ιησῷ· 25 ὃν προεθετο ὁ Θεος ἱλαστηριον δια της πιστεως⁸ εν τῷ αυτου αίματι, εις ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων ἁμαρτηματων, εν τῇ ανοχη του Θεου· 26 προς⁹ ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου εν τῷ νυν καιρω, εις το ειναι αυτον δικαιον, και δικαιουντα τον εκ πιστεως Ιησου.¹⁰

27 Που ουν ἡ καυχησις? Εξεκλεισθη. Δια ποιου νομου, των εργαων? Ουχι, αλλα δια νομου πιστεως. 28 Λογιζομεθα ουν¹¹ πιστει δικαιοσθαι¹² ανθρωπον χωρις εργαων νομου. 29 Ἡ Ιουδαιων ὁ Θεος μονον?¹³ Ουχι δε¹⁴ και εθνων? Ναι, και εθνων, 30 επειπερ¹⁵ εἷς ὁ Θεος, ὃς δικαιοσει περιτομην εκ πιστεως και ακροβυστιαν δια της πιστεως. 31 Νομον ουν καταργουμεν δια της πιστεως? Μη γεινοιτο! Αλλα νομον ἱστωμεν.¹⁶

[Abraham]

4.1 Τί ουν ερουμεν Ἀβρααμ¹⁷ τον πατερα ἡμων εῦρηκεναι,¹⁸ κατα σαρκα? 2 Ει γαρ Ἀβρααμ ἐξ εργαων εδικαιοθη, εχει καυχημα—ἀλλ’ ου προς τον¹⁹ Θεον. 3 Τί γαρ ἡ Γραφη λεγει? “Ἐπιστευσεν δε Ἀβρααμ τῷ Θεῷ, και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην.” 4 Τῷ δε

¹ γεγραπται f³⁵ [45%] CP || 1 οτι xA,B [55%] OC,RP,HF,TR,NU

² ηχρειωθησαν f³⁵ [94%] OC,RP,HF,TR,CP || ηχρεωθησαν xA,B [1%] NU || ηχριωθησαν [5%]

³ εστιν f³⁵ A,B [99%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 ο x [1%] NU

⁴ ουκ εστιν f³⁵ xA (99.1%) OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- B (0.9%)

⁵ λαρυγξ rell || λαρυξ A [20%]

⁶ αυτου rell || του θεου [10%]

⁷ και επι παντας f³⁵ (93.4%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁰ xA,B,C (6.6%) NU [easy homoioteleuton]

⁸ δια της πιστεως f³⁵ B [96%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || 13 xC [4%] || --- A

⁹ προς f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 την xA,B,C [2%] NU

¹⁰ ιησου rell || ιησουν [35%] CP || --- [1%]

¹¹ ουν f³⁵ B,C [93%] OC,RP,HF,TR,CP || γαρ xA [7%] NU

¹² πιστει δικαιοσθαι f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 xA,B,C [2%] NU

¹³ μονον rell || μονων B [15%]

¹⁴ δε f³⁵ [94%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B,C [6%] NU

¹⁵ επειπερ f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ειπερ x(A)B,C [2%] NU

¹⁶ ιστωμεν f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ιστανομεν xA,B,C [1.5%] NU || six other variants [2.5%]

¹⁷ ἄβρααμ f³⁵ [50%] || αβρααμ [50%] OC,RP,HF,TR,CP,NU (This statement will obtain wherever the name occurs.)

¹⁸ αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 512 προπατορα 4 xA,C [3.5%] NU || 12 προπατορα 4 B [0.5%]

¹⁹ τον f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B,C [2%] NU

5.1 Δικαιωθέντες ουν εκ πιστεως, ειρηνην εχωμεν¹ προς τον Θεον δια του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου, 2 δι' οὔ και την προσαγωγήν εσχηκαμεν, τη πιστει,² εις την χαριν ταυτην εν ἣ ἔστηκαμεν, και καυχωμεθα επ' ελπιδι της δοξης του Θεου. 3 Ου μονον δε, αλλα και καυχωμεθα εν ταις θλιψεσιν, ειδοτες ότι ἡ³ θλιψις ὑπομοινην κατεργαζεται· 4 ἡ δε ὑπομοινη, δοκιμην· ἡ δε δοκιμη, ελπιδα· 5 ἡ δε ελπις ου καταισχυνει,⁴ ότι ἡ αγαπη του Θεου εκκεχυται εν ταις καρδιαις ἡμων δια Πνευματος Ἁγίου του δοθεντος ἡμιν.

[Reconciliation]

6 Ετι γαρ Χριστος, οντων ἡμων ασθενων,⁵ κατα καιρον, ὑπερ ασεβων απεθανεν. 7 Μολις γαρ ὑπερ δικαιου τις αποθαινειται (ὑπερ γαρ του αγαθου ταχα τις και τολμα αποθαινει), 8 συνιστησιν δε την ἑαυτου αγαπην εις ἡμας ὁ Θεος ότι ετι ἀμαρτωλων οντων ἡμων Χριστος ὑπερ ἡμων απεθανεν! 9 Πολλω ουν μαλλον, δικαιωθέντες νυν εν τῷ αἵματι αυτου, σωθησομεθα δι' αυτου απο της οργης! 10 Ει γαρ, εχθροι οντες, κατηλλαγημεν τῷ Θεῷ δια του θανατου του Υἱου αυτου, πολλω μαλλον, καταλλαγεντες, σωθησομεθα⁶ εν τῷ ζῳῳ αυτου!

11 Ου μονον δε, αλλα και καυχωμεθα⁷ εν τῷ Θεῷ δια του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου, δι' οὔ νυν την καταλλαγήν ελαβομεν!

[Death X Life]

12 Δια τουτο, ὡσπερ δι' ἑνος ανθρωπου ἡ ἀμαρτια εις τον κοσμον εισηλθεν, και δια της ἀμαρτιας ὁ θανατος, και οὕτως εις παντας ανθρωπους ὁ θανατος διηλθεν, εφ' ὃ παντες ἡμαρτον 13—αχρι γαρ νομου ἀμαρτια ἦν εν⁸ κοσμῳ, ἀμαρτια δε ουκ ελλογεται μη οντος νομου. 14 Αλλ'⁹ εβασιλευσεν ὁ θανατος απο Αδαμ μεχρι Μωυσεος,¹⁰ και επι τους μη ἀμαρτησαντας επι τῷ ὁμοιωματι της παραβασεως Αδαμ (ὅς εστιν τυπος του μελλοντος).

15 Αλλ' ουχ ὡς το παραπτωμα, οὕτως και το χαρισμα. Ει γαρ τῷ¹¹ του ἑνος παραπτωματι οἱ πολλοι απεθανον, πολλω μαλλον ἡ χαρις του Θεου και ἡ δωρεα εν χαριτι τη του ἑνος ανθρωπου, Ιησου Χριστου, εις τους πολλους επερισσευσεν! 16 Και ουχ ὡς δι' ἑνος ἀμαρτησαντος, το δωρημα: το μεν γαρ κριμα εξ ἑνος εις κατακριμα, το δε χαρισμα εκ πολλων παραπτωμων εις δικαιομα. 17 Ει γαρ τῷ του ἑνος παραπτωματι ὁ θανατος εβασιλευσεν δια του ἑνος, πολλω μαλλον οἱ την περισσειαν της χαριτος και της δωρεας της δικαιοσυνης λαμβανοντες εν ζῳῳ βασιλευσουσιν¹² δια του ἑνος, Ιησου Χριστου.

18 Αρα ουν, ὡς δι' ἑνος παραπτωματος εις παντας ανθρωπους εις κατακριμα, οὕτως και δι' ἑνος δικαιοματος εις παντας ανθρωπους εις δικαιοσιν ζωης. 19 Ὅσπερ γαρ δια της παρακοης του ἑνος ανθρωπου ἀμαρτωλοι κατεσταθησαν οἱ πολλοι, οὕτως και δια της ὑπακοης του ἑνος δικαιοι κατασταθησονται οἱ πολλοι. 20 Νομος δε παρεισηλθεν ἵνα πλεοναση το παραπτωμα· οὔ δε επλεονασεν ἡ ἀμαρτια, ὑπερεπερισσευσεν ἡ χαρις, 21 ἵνα ὡσπερ εβασιλευσεν ἡ ἀμαρτια εν τῷ θανατῳ, οὕτως και ἡ χαρις βασιλευση¹³ δια δικαιοσυνης εις ζῳην αιωνιον δια Ιησου Χριστου του Κυριου ἡμων.

[Newness of life]

¹ εχωμεν f³⁵ ⱿA,B,C (43%) || εχομεν 0220 (57%) OC,RP,HF,TR,CP,NU

² τη πιστει f³⁵ (Ɀ)C (95.9%) OC,RP,HF,TR,CP[NU] || εν 12 A (2.7%) || --- B,0220 (0.8%) || one other variant (0.5%)

³ η rell || --- CP

⁴ καταισχυνει rell || καταισχυνη [15%]

⁵ ασθενων f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 ετι ⱿA,B,C [3%] NU

⁶ σωθησομεθα rell || σωθησωμεθα [14%]

⁷ καυχωμεθα f³⁵ [38%] CP || καυχωμεθα [1%] || καυχωμενοι ⱿB,C [52%] OC,RP,HF,TR,NU || καυχουμενοι [9%]

⁸ εν rell || 1 τῷ [10%] CP

⁹ αλλ rell || αλλα B [0.5%] NU

¹⁰ μωυσεος f³⁵ [30%] CP || μωυσεως [50%] OC,RP,NU || μωσεως ⱿA,B,C [20%] HF,TR

¹¹ τῷ rell || το [15%] || --- [5%]

¹² βασιλευσουσιν rell || βασιλευουσιν [17%]

¹³ βασιλευση f³⁵ ⱿA,B,C [68%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || βασιλευσει [32%]

6.1 Τί ουν εροουμεν? Επιμενουμεν¹ τη ἄμαρτια ἵνα ἡ χάρις πλεοναση? 2 Μη γεινοιτο! Οἷτινες απεθανομεν τη ἄμαρτια, πως ετι ζησομεν² εν αυτη? 3 Ἡ αγνοειτε ὅτι ὅσοι εβαπτισθημεν εις Χριστον Ἰησουν εις τον θανατον αυτου εβαπτισθημεν? 4 Συνεταφημεν ουν αυτω δια του βαπτισματος εις τον θανατον, ἵνα ὡσπερ ηγερθη Χριστος εκ νεκρων δια της δοξης του Πατρος, οὕτως και ἡμεις εν καινοτητι ζωης περιπατησωμεν.

5 Ει γαρ συμφυτοι γεγοναμεν τω ὁμοιωματι του θανατου αυτου, αλλα και της αναστασεως εσομεθα· 6 τουτο γινωσκοντες, ὅτι ὁ παλαιος ἡμων³ ανθρωπος συνεσταυρωθη ἵνα καταργηθη το σωμα της ἄμαρτιας, του μηκετι δουλευειν ἡμας τη ἄμαρτια—7 ὁ γαρ αποθανων δεδικαιωται απο της ἄμαρτιας.

8 Ει δε απεθανομεν συν Χριστω, πιστευομεν ὅτι και συζησομεν⁴ αυτω, 9 ειδοτες ὅτι Χριστος, εγερθεις εκ νεκρων, ουκετι αποθησκει· θανατος αυτου ουκετι κυριευει 10— ὃ γαρ απεθανεν τη ἄμαρτια απεθανεν εφ'απαξ· ὃ δε ζη, ζη τω θεω. 11 Οὕτως και ἡμεις, λογιζεσθε⁵ ἑαυτους νεκρους μεν ειναι⁶ τη ἄμαρτια, ζωντας δε τω θεω εν Χριστω Ἰησου τω Κυριω ἡμων.⁷

[Down with sin!]

12 Μη ουν βασιλευετω ἡ ἄμαρτια εν τω θνητω ὑμων σωματι, εις το ὑπακουειν αυτη εν ταις επιθυμιας αυτου⁸ 13—μηδε παριστανετε τα μελη ὑμων ὄπλα αδικιας τη ἄμαρτια, αλλα παραστησατε ἑαυτους τω θεω ὡς⁹ εκ νεκρων ζωντας, και τα μελη ὑμων ὄπλα δικαιοσυνης τω θεω. 14 Ἄμαρτια γαρ ὑμων ου κυριευσει, ου γαρ εστε ὑπο νομον, αλλ'¹⁰ ὑπο χαριν.

[Grace, not license]

15 Τί ουν? Ἄμαρτησομεν¹¹ ὅτι ουκ εσμεν ὑπο νομον αλλ'¹² ὑπο χαριν? Μη γεινοιτο! 16 Ουκ οιδατε ὅτι ὧ παριστανετε ἑαυτους δουλους εις ὑπακοην, δουλοι εστε ὧ ὑπακουετε— ητοι ἄμαρτιας εις θανατον, ἢ ὑπακοης εις δικαιοσυνην? 17 Χαρις δε τω θεω ὅτι ητε δουλοι της ἄμαρτιας, ὑπηκουσατε¹³ δε εκ καρδιας εις ὃν παρεδοθητε τυπον διδαχης. 18 Ελευθερωθεντες δε απο της ἄμαρτιας, εδουλωθητε τη δικαιοσυνη.

19 Ανθρωπινον λεγω δια την ασθειαν της σαρκος ὑμων. Ὡσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη ὑμων δουλα τη ακαθαρσια, και τη ανομια εις την ανομιαν, οὕτως νυν παραστησατε τα μελη ὑμων δουλα τη δικαιοσυνη εις ἁγιασμον. 20 Ὅτε γαρ δουλοι ητε της ἄμαρτιας, ελευθεροι ητε τη δικαιοσυνη. 21 Τίνα ουν καρπον ειχετε τοτε εφ' οἷς νυν επαισχυνεσθε? Το γαρ τελος εκεινων θανατος! 22 Νυνι δε, ελευθερωθεντες απο της ἄμαρτιας, δουλωθεντες δε τω θεω, εχετε τον καρπον ὑμων εις ἁγιασμον—το δε τελος ζων αιωνιον! 23 Τα γαρ οψωνια της ἄμαρτιας θανατος, το δε χαρισμα του θεου ζωη αιωνιος εν Χριστω Ἰησου τω Κυριω ἡμων.

[More about law]

7.1 Ἡ αγνοειτε, αδελφοι (γινωσκουσιν γαρ νομον λαλω), ὅτι ὁ νομος κυριευει του ανθρωπου εφ' ὅσον χρονον ζη? 2 Ἡ γαρ ὑπανδρος γυνη τω ζωντι ανδρι δεδεται νομω, εαν

¹ επιμενουμεν f³⁵ [60%] OC,TR,CP || επιμενομεν x [19%] RP,HF || επιμενωμεν A,B,C [10%] NU || επιμεινωμεν [10%] || επιμεινομεν [1%]

² ζησομεν rell || ζησωμεν [15%]

³ ημων rell || υμων CP

⁴ συζησομεν rell || συζησωμεν C [18%] || συζησομεν xA,B [10%]

⁵ λογιζεσθε rell || λογιζεσθαι A,B [13%]

⁶ νεκρους μεν ειναι f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 312 xB,C [2%] [NU] || 12 A [2%]

⁷ τω κυριω ημων f³⁵ xC (96.5%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶A,B (3.5%) NU

⁸ αυτη εν ταις επιθυμιας αυτου f³⁵ (81.7%) OC,RP,HF,TR,CP || 52345 (2.2%) || 1234 αυτης (6.2%) || 1234 αυτων (0.5%) || 1234 (0.5%) || 345 xA,B,C (7.9%) NU || 1 P⁴⁶ (1%)

⁹ ως f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ωσει xA,B,C [3%] NU

¹⁰ αλλ rell || αλλα xB,C [1%] NU

¹¹ αμαρτησομεν f³⁵ [61%] OC,RP,HF,TR,CP || αμαρτησωμεν xA,B,C [30%] NU || αμαρτισωμεν [4%] || long omission [5%]

¹² αλλ rell || αλλα xB,C [1%] NU

¹³ υπηκουσατε rell || υπακουσατε CP

δε αποθαινη ὁ ανηρ, κατηργηται απο του νομου του ανδρος. 3 Αρα ουν, ζωντος του ανδρος, μοιχαλις χρηματισει¹ εαν γενηται ανδρι ἑτερω· εαν δε αποθαινη ὁ ανηρ, ελευθερα εστιν απο του νομου, του μη ειναι αυτην μοιχαλιδα γενομενην ανδρι ἑτερω.

4 Ὡστε, αδελφοι μου, και υμεις εθανατωθητε τω νομω δια του σωματος του Χριστου εις το γενεσθαι υμας² ἑτερω—τω εκ νεκρων εγερθεντι—ινα καρποφορησωμεν τω Θεω. 5 Ὅτε γαρ ημεν εν τη σαρκι, τα παθηματα των ἁμαρτιων τα δια του νομου ειηργειτο εν τοις μελεσιν ἡμων εις το καρποφορησαι τω θανατω. 6 Νυνι δε κατηργηθημεν απο του νομου, αποθανοντες εν ᾧ κατειχομεθα,³ ὡστε δουλευειν ἡμας εν καινοτητι Πνευματος και ου παλαιοτητι γραμματος.

[Law and sin]

7 Τί ουν ερουμεν?⁴ Ὁ νομος ἁμαρτια? Μη γενοιτο! Αλλα την ἁμαρτιαν ουκ εγνων ει μη δια νομου: την τε γαρ επιθυμιαν ουκ ηδειν ει μη ὁ νομος ελεγεν, “Ουκ επιθυμησεις”. 8 Αφορμην δε λαβουσα ἡ ἁμαρτια δια της εντολης, κατειργασατο⁵ εν εμοι πασαν επιθυμιαν.

Χωρις γαρ νομου ἁμαρτια νεκρα. 9 Εγω δε εζων, χωρις νομου, ποτε· ελθουσης δε της εντολης, ἡ ἁμαρτια ανεζησεν,⁶ εγω δε απεθανον. 10 Και, εὔρεθη μοι ἡ εντολη ἡ⁷ εις ζωνην, αὐτη εις θανατον. 11 Ἡ γαρ ἁμαρτια, αφορμην λαβουσα δια της εντολης, εξηπατησεν με, και δι⁸ αυτης απεκτεινεν. 12 Ὡστε, ὁ μεν νομος ἅγιος, και ἡ εντολη ἅγια και δικαια και αγαθη.

[Indwelling sin]

13 Το ουν αγαθον εμοι γεγονεν⁹ θανατος? Μη γενοιτο! Αλλα¹⁰ ἡ ἁμαρτια, ινα φαινη ἁμαρτια, δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον, ινα γενηται καθ’ υπερβολην ἁμαρτωλος ἡ ἁμαρτια δια της εντολης. 14 Οιδαμεν γαρ ὅτι ὁ νομος πνευματικος εστιν, εγω δε σαρκικος¹¹ ειμι, πεπραμενος ὑπο την ἁμαρτιαν 15—ὁ γαρ κατεργαζομαι ου γινωσκω: ου γαρ ὁ θελω τουτο πρασσω,¹² αλλ’ ὁ μισω τουτο ποιω!¹³ 16 Ει δε ὁ ου θελω τουτο ποιω, συμφημι τω νομω ὅτι καλος. 17 Νυνι δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο,¹⁴ αλλ’¹⁵ ἡ οικουσα εν εμοι ἁμαρτια. 18 Οιδα γαρ ὅτι ουκ οικει εν εμοι, τουτ’ εστιν, εν τη σαρκι μου, αγαθον· το γαρ θελειν παρακειται μοι, το δε κατεργαζεσθαι το καλον ουχ εὔρισκω.¹⁶ 19 Ου γαρ ὁ θελω ποιω αγαθον· αλλ’¹⁷ ὁ ου θελω κακον τουτο πρασσω. 20 Ει δε ὁ ου θελω εγω¹⁸ τουτο ποιω, ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο, αλλ’¹⁹ ἡ οικουσα εν εμοι ἁμαρτια. 21 Εὔρισκω αρα τον νομον, τω θελοντι εμοι ποιειν το καλον, ὅτι εμοι το κακον παρακειται. 22 Συνηδομαι γαρ τω νομω του Θεου κατα τον εσω ανθρωπον, 23 βλεπω δε ἕτερον νομον εν τοις μελεσιν μου, αντιστρατευομενον τω νομω του νοος μου και αιχμαλωτιζοντα με²⁰ τω νομω της ἁμαρτιας τω οντι εν τοις μελεσιν μου.

¹ χρηματισει *rell* || χρηματιζει [15%] || χρηματησει [8%] || three further spellings

² υμας **f**³⁵ **xA,B,C** [86%] **OC,RP,HF,TR,NU** || 1 ανδρι [14%] **CP**

³ κατειχομεθα *rell* || κατηχομεθα [15%]

⁴ ερουμεν **f**³⁵ **xA,B,C** [91%] **OC,RP,HF,TR,NU** || 1 οτι [9%] **CP**

⁵ κατειργασατο *rell* || κατηργασατο **B** [20%]

⁶ ανεζησεν *rell* || εζησεν **CP**

⁷ η *rell* || --- [25%]

⁸ δι *rell* || δια **OC**

⁹ γεγονεν **f**³⁵ [97%] **OC,RP,HF,TR,CP** || εγενετο **xA,B,C** [3%] **NU**

¹⁰ αλλα *rell* || αλλ **C** [30%]

¹¹ σαρκικος **f**³⁵ [85%] **OC,RP,HF,TR,CP** || σαρκινος **xA,B,C** [15%] **NU** [In the context, ‘fleshly’ (not ‘physical’) is correct.]

¹² πρασσω *rell* || ποιω [13%]

¹³ ποιω *rell* || πρασσω [13%]

¹⁴ αυτο *rell* || αυτω [15%]

¹⁵ αλλ *rell* || αλλα **B** [1%] **NU**

¹⁶ ουχ ευρισκω **f**³⁵ (93.6%) **OC,RP,HF,TR,CP** || ου γινωσκω (2.5%) || ου **xA,B,C** (2.3%) **NU** || long omissions (1.5%)

¹⁷ αλλ *rell* || αλλα **xB** [1%] **NU**

¹⁸ εγω **f**³⁵ **xA** [91%] **OC,RP,HF,TR,CP,NU** || --- **B,C** [9%]

¹⁹ αλλ *rell* || αλλα **xB** [1%] **NU**

²⁰ με **f**³⁵ (**A**)**C** [72%] **RP,TR** || 1 εν **xB** [28%] **OC,HF,CP,NU** [OC is in small print]

Romans

24 Ταλαιπώρος εγώ άνθρωπος! Τίς με ρύσεται εκ του σώματος του θανάτου τούτου? 25 Ευχαριστώ¹ τω Θεώ—δια Ιησού Χριστού του Κυρίου ἡμῶν! Αρα οὖν, αὐτός εγώ τω μὲν νοί δουλεύω νομῶ Θεοῦ, τῆ δε σαρκί, νομῶ ἁμαρτίας.

[*Deliverance*]

8.1 Οὐδὲν ἀρα νῦν κατακριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ιησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ Πνεῦμα,² 2 ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ιησοῦ ἠλευθέρωσεν με³ ἀπο τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 Το γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει δια τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ Υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιωματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας: κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, 4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῆ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ Πνεῦμα.

[*Spirit X flesh*]

5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ Πνεῦμα τὰ τοῦ Πνεύματος. 6 Το γὰρ φρονῆμα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρονῆμα τοῦ Πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· 7 διότι τὸ φρονῆμα τῆς σαρκὸς ἐχθρὰ εἰς Θεόν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται. 8 Οἱ δὲ ἐν σαρκί ὄντες Θεῷ ἀρεσαί οὐ δύνανται. 9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστε ἐν σαρκί ἀλλ'⁴ ἐν Πνεύματι, εἰπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δὲ τίς Πνεῦμα Χριστοῦ⁵ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ. 10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι⁶ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ δια δικαιοσύνην. 11 Εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγειραντος⁷ Ιησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγειρας τὸν Χριστόν⁸ ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σῶματα ὑμῶν δια τὸ ἐνοικῶν αὐτοῦ Πνεῦμα⁹ ἐν ὑμῖν.

[*Sonship*]

12 Αρα οὖν, ἀδελφοί, οφείλεται ἐσμεν οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· 13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθῆσκειν· εἰ δὲ Πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. 14 Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἀγῶνται, οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ¹⁰ 15—οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας παλιν εἰς φόβον, ἀλλ'¹¹ ἐλάβετε Πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κρᾶζομεν, “*Ἄββα, ὁ Πατήρ!*” 16 Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμεν τέκνα Θεοῦ 17—εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι: κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ (εἰπερ συμπασχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν).

[*Redemption of the body*]

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἀξία τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δοξάν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. 19 Ἡ γὰρ ἀποκαράδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκαλύψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται· 20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἔκουσα, ἀλλὰ δια τὸν ὑποταξάντα, ἐπ'¹² ἐλπίδι 21 ὅτι καὶ αὕτη ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπο τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δοξῆς τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 22 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι πασα ἡ κτίσις συστεναρίζει καὶ συνῶδινει ἀχρι τοῦ νῦν. 23 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ¹³ τῇ

¹ ευχαριστω f³⁵ xA [97%] OC,RP,HF,TR,CP || χαρις δε [2%] NU || χαρις B || η χαρις [1%]

² μη κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα f³⁵ (94%) OC,RP,HF,TR,CP || variations on the long form (0.8%) || 1234 A (2.5%) || --- xB (2.3%) NU || two other readings (0.3%)

³ με f³⁵ A,C [98%] OC,RP,HF,TR,CP || σε xB [1%] NU || three other variants [1%]

⁴ ἀλλ rell || ἀλλὰ xB [1%] NU

⁵ χριστοῦ rell || θεοῦ [18%]

⁶ δι f³⁵ x [81%] OC,TR || δια A,B,C [17%] RP,HF,CP,NU || δια τὴν [2%]

⁷ ἐγειραντος f³⁵ C [95%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 τὸν xA,B [5%] NU

⁸ τὸν χριστόν f³⁵ (86.2%) OC,RP,HF,TR,CP || 1 κυρίον (3.4%) || 2 B (2.2%) NU || 2 ἰησοῦν (xA) (2.5%) || ἰησοῦν 2 (C) (1.7%) || αὐτὸν (0.8%) || four other variants (0.7%) || long omissions (2.5%)

⁹ τὸ ἐνοικῶν ... πνεῦμα f³⁵ B (81.7%) OC,RP,HF,TR(CP) || τὸ ἐνοικῶντος ... πνεύματος xA,C (17.6%) NU || two other variants (0.7%)

¹⁰ εἰσιν υἱοὶ θεοῦ f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 231 xA,C [1.5%] NU || ~ 213 B [0.5%]

¹¹ ἀλλ rell || ἀλλὰ xA,B,C [1%] NU

¹² ἐπ f³⁵ P²⁷A,C [99%] OC,RP,HF,TR,CP || ἐφ P⁴⁶xB [1%] NU

¹³ αὐτοὶ rell || 1 οἱ [10%]

Romans

διαθηκαι και ἡ νομοθεσια και ἡ λατρεία και αἱ ἐπαγγελιαί· 5 ὧν οἱ πατερες, και ἐξ ὧν ὁ Χριστος (το κατα σαρκα), ὁ ὢν ἐπι παντων, Θεος ευλογητος εἰς τους αιωνας! Αμην.

[Children of promise]

6 Ουχ οἶον δε ὅτι εκπεπτωκεν ὁ λογος του Θεου! Ου γαρ παντες οἱ ἐξ Ισραηλ, οὔτοι Ισραηλ· 7 ουδ' ὅτι εἰσιν σπερμα Ἀβρααμ, παντες τεκνα· ἀλλ', "Ἐν Ισαακ κληθησεται σοι σπερμα". 8 Τουτ' εστιν, ου τα τεκνα της σαρκος, ταυτα τεκνα του Θεου, ἀλλα τα τεκνα της επαγγελιας λογιζεται εἰς σπερμα. 9 Επαγγελιας γαρ ὁ λογος οὔτος: "Κατα τον καιρον τουτου ελευσομαι, και εσται τη Σαρρα υἱος."

10 Ου μονον δε, ἀλλα και Ῥεβεκκα ἐξ ἑνος κοιτην εχουσα, Ισαακ του πατρος ἡμων 11 (μηπω γαρ γεννηθεντων, μηδε πραξαντων τι αγαθον ἢ κακον,¹ ἵνα ἢ κατ' εκλογην προθεσις του Θεου² μενη, ουκ ἐξ εργαων ἀλλ' εκ του καλουντος), 12 ἐρρεθη³ αυτη ὅτι "Ὁ μειζων δουλευσει τω ελασσονι". 13 Καθως γεγραπται: "Τον Ιακωβ ἠγαπησα, τον δε Ἡσαυ⁴ ἐμισησα."

[It is pointless to fight God's Sovereignty!]

14 Τί ουν ἐρουμεν, μη ἀδικια παρα τω θεω? Μη γενοιτο! 15 Τω γαρ Μωυση^{5,6} λεγει: "Ἐλεησω ὃν ἀν ελεω, και οἰκτειρησω⁷ ὃν ἀν οἰκτειρω."⁸ 16 Αρα ουν, ου του θελοντος ουδε του τρεχοντος, ἀλλα του ελεουντος⁹ Θεου. 17 Λεγει γαρ ἡ Γραφη τω Φαραω ὅτι "Ἐἰς αυτο τουτο ἐξηγειρα σε, ὅπως ἐνδειξωμαι¹⁰ ἐν σοι την δυναμιν μου, και ὅπως διαγγελη¹¹ το ονομα μου ἐν παση τη γη." 18 Αρα ουν, ὃν θελει ελεει, ὃν δε θελει σκληρυνει.

19 Ἐρεις ουν μοι,¹² "Τί¹³ ἐτι μεμφεται? Τω γαρ βουληματι αυτου τίς ἀνθεστηκεν?" 20 Μεινουνγε, ὦ ἀνθρωπε,¹⁴ συ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινομενος τω θεω? Μη ερει το πλασμα τω πλασαντι, "Τί με ἐποιησας οὕτως?" 21 Ἡ ουκ εχει ἐξουσιαν ὁ κεραμευς του πηλου, εκ του αυτου φυραματος ποιησαι ὃ μεν εἰς τιμην σκευος, ὃ δε εἰς ἀτιμιαν?

22 Εἰ δε θελων ὁ Θεος ἐνδειξασθαι την οργην και γνωρισαι το δυνατον αυτου, ἠνεγκεν ἐν πολλη μακροθυμια σκευη οργης κατηρτισμενα εἰς ἀπωλειαν, 23 και ἵνα γνωριση¹⁵ τον πλουτον της δοξης αυτου ἐπι σκευη ελεους, ἃ προητοιμασεν εἰς δοξαν, 24 οὐς και ἐκαλεσεν ἡμας, ου μονον ἐξ Ιουδαιων ἀλλα και ἐξ εθνων? 25 Ὡς και ἐν τω Ὡση¹⁶ λεγει: "Καλεσω τον ου λαον μου ἴλαον μου", και την ουκ ἠγαπημενην ἠγαπημενην". 26 "Και εσται ἐν τω τοπω οὗ ἐρρεθη¹⁷ αυτοις, 'Ου λαος μου ὑμεῖς', ἐκει κληθησονται υἱοι Θεου ζωντος." 27 Ἡσαιας¹⁸ δε κραζει ὑπερ του Ισραηλ: "Ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμος των υἱων Ισραηλ ὡς ἡ ἀμμος της θαλασσης, το καταλειμμα¹⁹ σωθησεται· 28 λογον γαρ συντελων και

¹ κακον f³⁵ P⁴⁶ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || φαυλον xA,B [3%] NU

² προθεσις του θεου f³⁵ P⁴⁶ xA,B [98%] RP,HF,CP,NU || ~ 231 [2%] OC,TR

³ ἐρρεθη f³⁵ P⁴⁶ xA,B [55%] OC,HF,CP,NU || ἐρρηθη [45%] RP,TR (Alternate spellings = same meaning.)

⁴ ἡσαυ f³⁵ [25%] || ἡσαυ [75%] OC,RP,HF,TR,CP,NU (xA,B,C are presumably ambiguous.)

⁵ γαρ μωυση f³⁵ A [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P⁴⁶ xB [2%] NU

⁶ μωυση f³⁵ [81%] OC,RP,HF || μωυσει P⁴⁶ x [16%] CP,NU || μωση A,B [1%] TR || μωσει [2%]

⁷ οἰκτειρησω *rell* || οἰκτιρησω x [1%] NU || three further spellings [2%]

⁸ οἰκτειρω *rell* || οἰκτιρω x,NU || two further spellings [1%]

⁹ ελεουντος f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ελεωντος P⁴⁶ xA,B [2%] NU || three other variants [2%]

¹⁰ ἐνδειξωμαι *rell* || ἐνδειξομαι [10%]

¹¹ διαγγελη *rell* || διαγγελει [15%] || three further spellings

¹² ουν μοι f³⁵ [91%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P⁴⁶ xA,B [9%] NU

¹³ τι f³⁵ xA [99%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 ουν P⁴⁶ B [1%] [NU]

¹⁴ μεινουνγε ὦ ἀνθρωπε f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 231 xA [1%] NU || 23 P⁴⁶ [1%] || ~ 23 μεινον B

¹⁵ γνωριση *rell* || γνωρισει [14%] || four further spellings

¹⁶ ὡση f³⁵ [89%] TR || ὡσηε [5%] OC,RP,HF,CP,NU || ὡσιε [6%]

¹⁷ ἐρρεθη f³⁵ [47%] OC,HF,CP,NU || ἐρρηθη xA,B,C [50%] RP,TR || ἐρηθη [3%]

¹⁸ ἡσαιας f³⁵ [95%] OC,TR,CP || ἡσαιας [5%] RP,HF,NU (This statement obtains for all subsequent occurrences of the name.)

¹⁹ καταλειμμα f³⁵ (P⁴⁶) [98%] OC,RP,HF,TR,CP || υπολειμμα (x)A(B) [1%] NU || εγκαταλειμμα [1%]

συντεμνων εν δικαιοσυνη· ότι λογον συντετμημενον¹ ποιησει Κυριος επι της γης.” 29 Και² καθως προειρηκεν ‘Ησαιας: “Ει μη Κυριος Σαβαωθ εγκατελειπεν³ ἡμιν σπερμα, ὡς Σοδομα αν εγεινηθημεν, και ὡς Γομορρα αν ὠμοιωθημεν.”⁴

[*Their present condition*]

30 Τί ουν ερουμεν? ‘Οτι εθνη, τα μη διωκοντα δικαιοσυνην, κατελαβεν δικαιοσυνην, δικαιοσυνην δε την εκ πιστεως· 31 Ισραηλ δε, διωκων νομον δικαιοσυνης, εις νομον δικαιοσυνης⁵ ουκ εφθασεν. 32 Δια τι? ‘Οτι ουκ εκ πιστεως, αλλ’ ὡς εξ εργαων νομου.⁶ Προσεκοιψαν γαρ⁷ τω λιθω του προσκομματος· 33 καθως γεγραπται: “Ιδου⁸ τιθημι εν Σιων λιθον προσκομματος και πετραν σκανδαλου, και πας⁹ ὁ πιστευων επ’ αυτω ου καταισχυνησεται.”

[*Israel needs salvation*]

10.1 Αδελφοι, ἡ μεν ευδοκια της εμης καρδιας και ἡ δεησις ἡ¹⁰ προς τον Θεον ὑπερ του Ισραηλ εστιν¹¹ εις σωτηριαν. 2 Μαρτυρω γαρ αυτοις ὅτι ζηλον Θεου εχουσιν, αλλ’ ου κατ’ επιγνωσιν. 3 Αγνοουντες γαρ την του Θεου δικαιοσυνην, και την ιδιαν δικαιοσυνην¹² ζητουντες στησαι, τη δικαιοσυνη του Θεου ουχ ὑπεταγησαν.

[*How to be saved*]

4 Τελος γαρ νομου Χριστος εις δικαιοσυνην παντι τω πιστευοντι 5—Μωσης¹³ γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ του¹⁴ νομου, ὅτι “Ὁ ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις”. 6 ‘Η δε εκ πιστεως δικαιοσυνη οὕτως λεγει: “Μη ειπης εν τη καρδια σου, ‘Τίς αναβησεται εις τον ουρανον?’” (τουτ’ εστιν, Χριστον καταγαγειν) 7 “ἢ, ‘Τίς καταβησεται εις την αβυσσον?’” (τουτ’ εστιν, Χριστον εκ νεκρων αναγαγειν). 8 Αλλα τί λεγει? “Εγγυς σου το ῥημα εστιν, εν τω στοματι σου και εν τη καρδια σου” (τουτ’ εστιν, το ῥημα της πιστεως ὃ κηρυσσομεν): 9 ὅτι εαν ὁμολογησης εν τω στοματι σου, “Κυριον Ιησουν”, και πιστευσης εν τη καρδια σου ὅτι ὁ Θεος αυτον ηγειρεν¹⁵ εκ νεκρων, σωθηση. 10 Καρδια γαρ πιστευεται εις δικαιοσυνην, στοματι δε ὁμολογεται εις σωτηριαν. 11 Λεγει γαρ ἡ Γραφη:¹⁶ “Πας ὁ πιστευων επ’ αυτω ου καταισχυνησεται”. 12 ου γαρ εστιν διαστολη Ιουδαιου τε και ‘Ελληνος, ὁ γαρ αυτος Κυριος παντων πλουτων εις παντας τους επικαλουμενους αυτον· 13 “Πας γαρ ὃς αν επικαλεσηται το ονομα Κυριου σωθησεται.”

[*The message is necessary*]

14 Πως ουν επικαλεσονται¹⁷ εις ὃν ουκ επιστευσαν? Πως δε πιστευσουσιν¹⁸ οἷ ουκ ηκουσαν? Πως δε ακουσουσιν¹⁹ χωρις κηρυσσοντος? 15 Πως δε κηρυξουσιν²⁰ εαν μη αποσταλωσιν? Καθως γεγραπται: “Ὡς ὠραιοι οἱ ποδες των ευαγγελιζομενων ειρηνην,²¹ των

¹ εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετμημενον f³⁵ (95.6%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ ⋈A,B (2.7%) NU || three other variants (1.7%)

² και *rell* || --- [1%] CP

³ εγκατελειπεν *rell* || εγκατελειπεν (P⁴⁶)A [14%] || one other variant

⁴ ὠμοιωθημεν *rell* || ὁμοιωθημεν P⁴⁶A [14%]

⁵ δικαιοσυνης f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || --- ⋈A,B [5%] NU

⁶ νομου f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- ⋈A,B [2%] NU

⁷ γαρ f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ ⋈A,B [2%] NU

⁸ ιδου *rell* || 1 εγω CP

⁹ πας f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- ⋈A,B [2%] NU

¹⁰ η f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ ⋈A,B [3%] NU

¹¹ του ισραηλ εστιν f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR(CP) || αυτων P⁴⁶ ⋈A,B [3%] NU || αυτων 3 [2%]

¹² δικαιοσυνην f³⁵ P⁴⁶ ⋈ (95.3%) OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- A,B (3.7%) || long omissions (1%)

¹³ μωσης f³⁵ A [30%] TR || μωσης P⁴⁶ ⋈B [70%] OC,RP,HF,CP,NU

¹⁴ του f³⁵ P⁴⁶ [99%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- ⋈A,B [1%]

¹⁵ αυτον ηγειρεν *rell* || ~ 21 [14%]

¹⁶ γραφη f³⁵ ⋈A,B [99%] OC,RP,HF,TR,NU || 1 οτι [1%] CP

¹⁷ επικαλεσονται f³⁵ P⁴⁶ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || επικαλεσωνται ⋈A,B [2%] NU

¹⁸ πιστευσουσιν f³⁵ A [88%] OC,RP,HF,TR,CP || πιστευσωσιν P⁴⁶ ⋈B [7%] NU || πιστευουσιν [5%]

¹⁹ ακουσουσιν f³⁵ [75%] OC,RP,HF,TR,CP || ακουσωσιν A,B [20%] NU || ακουσονται ⋈ [5%] || ακουωσονται P⁴⁶

²⁰ κηρυξουσιν f³⁵ [83%] OC,RP,HF,TR,CP || κηρυξωσιν P⁴⁶ ⋈A,B [17%] NU

²¹ των ευαγγελιζομενων ειρηνην f³⁵ (89.5%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ ⋈A,B,C (10.5%) NU [easy homoioteleuton]

ευαγγελιζομενων τα¹ αγαθα.” 16 (Αλλ’ ου παντες ὑπηκουσαν τω ευαγγελιω· Ἡσαιας γαρ λεγει: “Κυριε, τίς πιστευσειν τη ακοη ἡμων?”) 17 Αρα² ἡ πιστις εξ ακοης, ἡ δε ακοη δια ῥηματος Θεου.³

[A rebellious people]

18 Αλλα λεγω, μη ουκ ηκουσαν? Μενουνγε: “Εις πασαν την γην εξηλθεν ὁ φθογγος αυτων, και εις τα περατα της οικουμενης τα ῥηματα αυτων.” 19 Αλλα λεγω, μη ουκ εγνω Ισραηλ?⁴ Πρωτος Μωσης⁵ λεγει: “Εγω παραζηλωσω⁶ ὑμας ἐπ’ ουκ εθνει,⁷ ἐπι⁸ εθνει ασυνητω παροργιω ὑμας.” 20 Ἡσαιας δε αποτολμα και λεγει: “Ευρεθην⁹ τοις εμε μη¹⁰ ζητουσιν· εμφανης εγενομην τοις εμε μη επερωτωσιν.” 21 Προς δε τον Ισραηλ λεγει: “Ὅλην την ἡμεραν εξεπετασα τας χειρας μου προς λαον απειθουντα και αντιλεγοντα.”

[The remnant]

11.1 Λεγω ουν, μη απωσατο ὁ Θεος τον λαον αυτου? Μη γεινοιτο! Και γαρ εγω Ισραηλιτης ειμι, εκ σπερματος Ἀβρααμ, φυλης Βενιαμιν!¹¹ 2 Ουκ απωσατο ὁ Θεος τον λαον αυτου ὃν προεγνω. Ἡ ουκ οιδατε εν Ηλια¹² τί λεγει ἡ Γραφη, ὡς εντυγχανει τω Θεω κατα του Ισραηλ λεγων:¹³ 3 “Κυριε, τους προφητας σου απεκτειναν και¹⁴ τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν· καγω ὑπελειφθην μονος, και ζητουσιν την ψυχην μου!” 4 Αλλα τί λεγει αυτω ὁ χρηματισμος? “Κατελιπον¹⁵ εμαυτω ἑπτακισχιλιους ανδρας οἱτινες ουκ εκαμψαν γονυ τη Βααλ.” 5 Οὕτως ουν και εν τω νυν καιρω, λειμμα κατ’ εκλογην χαριτος γεγυνηκεν. 6 Ει δε χαριτι, ουκετι εξ εργαων· επει ἡ χαρις ουκετι γινεται χαρις. Ει δε εξ εργαων, ουκετι εστιν χαρις· επει το εργον ουκετι εστιν εργον.¹⁶

7 Τί ουν? Ὁ ἐπιζητει Ισραηλ, τουτου¹⁷ ουκ επετυχεν· ἡ δε εκλογη επετυχεν, οἱ δε λοιποι επωρωθησαν. 8 Καθως γεγραπται: “Εδωκεν αυτοις ὁ Θεος πνευμα καταλυξεως, οφθαλμους του μη βλεπειν και ωτα του μη ακουειν, ἕως της σημερον ἡμερας.” 9 Και Δαυιδ λεγει: “Γενηθητω ἡ τραπεζα αυτων εις παγίδα και εις θηραν, και εις σκαιδαλον και εις ανταποδομα αυτοις. 10 Σκοτισθητωσαν οἱ οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν, και τον νωτον αυτων δια παντος συγκαμψιον.”¹⁸

[The restoration]

11 Λεγω ουν, μη επταισαν ἱνα πεσωσιν? Μη γεινοιτο! Αλλα, τω αυτων παραπτωματι ἡ σωτηρια¹⁹ τοις εθνεσιν, εις το παραζηλωσαι αυτους. 12 Ει δε το παραπτωμα αυτων πλουτος κοσμος, και το ἡτημα αυτων πλουτος εθνων, ποσω μαλλον το πληρωμα αυτων!

¹ τα **f**³⁵ P⁴⁶ **κ** [96%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- A,B,C [4%]

² αρα *rell* || 1 ουν [10%]

³ θεου **f**³⁵ A [98%] OC,RP,HF,TR,CP || χριστου P⁴⁶ **κ**B,C [2%] NU

⁴ ουκ εγνω ισραηλ **f**³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 312 P⁴⁶ **κ**A,B,C [4%] NU

⁵ μωσης **f**³⁵ A [20%] TR || μωυσης P⁴⁶ **κ**B,C [80%] OC,RP,HF,CP,NU

⁶ παραζηλωσω *rell* || παραζηλω [3%] CP

⁷ εθνει *rell* || εθνη [18%] || εθνη **κ**

⁸ επι **f**³⁵ [92%] OC,RP,HF,TR,CP || επι **κ**A,B,C [8%] NU

⁹ ευρεθην **f**³⁵ **κ**A,C [99%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 εν P⁴⁶ B [1%] [NU]

¹⁰ μη *rell* || --- [10%]

¹¹ βενιαμιν *rell* || βενιαμιν [15%] βενιαμιν P⁴⁶ **κ**A,C [2%]

¹² ηλια **f**³⁵ [80%] OC,RP,HF,CP,NU || ἡλια [20%] TR

¹³ λεγων **f**³⁵ **κ** [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- A,B,C [3%] NU

¹⁴ και **f**³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- **κ**A,B,C [3%] NU

¹⁵ κατελιπον **f**³⁵ **κ**B [86%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || κατελειπον P⁴⁶ A,C [14%]

¹⁶ ει δε εξ εργαων ουκετι εστιν χαρις επει το εργον ουκετι εστιν εργον **f**³⁵ (91.4%) OC,RP,HF,TR,CP || 1-5,7-12, 7 B (0.7%) || 1-7 (1%) || 8-13 (2.5%) || 1-6,13 (0.5%) || --- P⁴⁶ **κ**A,C (3.5%) NU || one other variant (0.3%)

¹⁷ τουτου **f**³⁵ [32%] TR || τουτο (P⁴⁶) **κ**A,B,C [68%] OC,RP,HF,CP,NU (The verb normally takes the genitive.)

¹⁸ συγκαμψιον *rell* || συγκαψιον [20%] CP || συγκαμψιον P⁴⁶ **κ**B [2%]

¹⁹ σωτηρια *rell* || σοτηρια CP

13 Ὑμιν γαρ¹ λεγω τοις εθνεσιν (εφ' ὅσον² μεν³ εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀποστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω), 14 εἰ πῶς⁴ παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σωσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 Εἰ⁵ γαρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἢ προσληψίς⁶ εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν? 16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἄγία, καὶ τὸ φυτόμα· καὶ εἰ⁷ ἡ ῥίζα ἄγία, καὶ οἱ κλάδοι.

[Grafted olive branches]

17 Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλασθήσαν, σὺ δὲ, ἀγριελαῖος ὢν, ἐνεκεντρισθῆς ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥιζῆς καὶ⁸ τῆς ποιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, 18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων (εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι—οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ'⁹ ἡ ῥίζα σε). 19 Ἐρεῖς οὖν, “Ἐξεκλασθήσαν¹⁰ κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ.”¹¹ 20 Καλῶς. Τὴ ἀπιστία¹² ἐξεκλασθήσαν, σὺ δὲ τὴ πίστει ἐστήκας. Μὴ ὑψηλοφρονεῖς,¹³ ἀλλὰ φοβοῦ! 21 Εἰ γαρ ὁ Θεὸς τῶν καταφύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μὴ πῶς¹⁴ οὐδὲ σοὺ φείσεται!¹⁵ 22 Ἴδε οὖν χρηστοτητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ: ἐπὶ μὲν τοὺς πεσοντάς, ἀποτομίαν·¹⁶ ἐπὶ δὲ σε, χρηστοτητα,¹⁷ ἐὰν ἐπιμεινῆς¹⁸ τὴν χρηστοτητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. 23 Καὶ ἐκεῖνοι¹⁹ δὲ, ἐὰν μὴ ἐπιμεινωσιν²⁰ τὴν ἀπιστία,²¹ ἐγκεντρισθῶσιν, δυνατὸς γαρ ὁ Θεὸς ἐστίν²² πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτοὺς. 24 Εἰ γαρ σὺ ἐκ τῆς καταφύσιν ἐξέκοπῃς ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρισθῆς εἰς καλλιέλαιον, πῶς μαλλὸν οὗτοι, οἱ καταφύσιν, ἐγκεντρισθῶσιν τὴν ἰδίαν ἐλαίαν?

[Hardening]

25 Οὐ γαρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο (ἵνα μὴ ἡτέ παρ²³ ἑαυτοῖς φρονιμοί):²⁴ ὅτι πῶρως ἀπο μέρους τῶ Ἰσραὴλ γέγονεν ἀχρὶς οὗ το πλῆρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσελεθῆ. 26 Καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γεγραπται: “Ἦξει ἐκ Σιών ὁ Ῥυομῆνος, καὶ²⁵ ἀποστρεψέει ἀσεβείας ἀπο Ἰακωβ· 27 καὶ αὐτὴ αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφελῶμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.”

28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπῆτοι διὰ τοὺς πατέρας. 29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χάρισματά καὶ ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ. 30 Ὡσπερ γὰρ καὶ²⁶ ὑμεῖς ποτε²⁷ ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῆς τοῦτων ἀπειθείας,²⁸ 31 οὕτως καὶ

¹ γαρ f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || δε xA,B [3%] NU || οὖν C

² εφ' ὅσον [70%] OC,RP,HF,TR,NU || εφόσον f³⁵ [30%] CP (for the record; the scribes were just saving ink.)

³ μεν f³⁵ [93%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 οὖν P⁴⁶xA,B,C [2%] NU || --- [5%]

⁴ εἰ πῶς rell || εἰπῶ [3%] CP

⁵ εἰ rell || ἡ [12%]

⁶ προσληψίς rell || προσληψίς P⁴⁶xA,B [1%] NU || προληψίς C || four further spellings

⁷ εἰ rell || --- P⁴⁶ [10%]

⁸ τῆς ριζῆς καὶ f³⁵ A [95%] OC,RP,HF,TR,CP || 12 xB,C [4%] NU || --- P⁴⁶ [1%]

⁹ ἀλλ rell || ἀλλὰ xB [1%] NU

¹⁰ ἐξεκλασθήσαν f³⁵ P⁴⁶xA,B,C [87%] RP,HF,CP,NU || 1 οἱ [13%] OC,TR [OC is in small print]

¹¹ ἐγκεντρισθῶ rell || ἐνεκεντρισθῶ P⁴⁶xA,B [12%]

¹² ἀπιστία rell || ἀπιστεία A [14%]

¹³ ὑψηλοφρονεῖς f³⁵ C [99%] OC,RP,HF,TR,CP || ὑψηλὰ φρονεῖ P⁴⁶xA,B [1%] NU

¹⁴ μὴ πῶς f³⁵ P⁴⁶ [98%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- xA,B,C [2%]

¹⁵ φείσεται f³⁵ P⁴⁶(x)A,B,C [95%] OC,RP,HF,CP,NU || φείσεται [5%] TR

¹⁶ ἀποτομίαν f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ἀποτομία P⁴⁶xA,B,C [2%] NU

¹⁷ χρηστοτητα f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || χρηστοτης θεοῦ P⁴⁶(x)A,B,C [2%] NU

¹⁸ ἐπιμεινῆς f³⁵ A,C [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ἐπιμεινῆς xB [3%] NU || ἐπιμεινῆς C || two other spellings [1%]

¹⁹ καὶ ἐκεῖνοι f³⁵ [87%] OC,RP,HF,TR,CP || κακεῖνοι xA,B,C [13%] NU

²⁰ ἐπιμεινωσιν f³⁵ C [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ἐπιμεινωσιν xB [2%] NU || ἐπιμεινωσιν A || two other spellings [1%]

²¹ ἀπιστία rell || ἀπιστεία A [10%]

²² ὁ θεὸς ἐστίν f³⁵ [65%] OC,RP,CP || ~ 312 xA,B,C [35%] HF,TR,NU

²³ παρ f³⁵ xC [98%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || ἐν A,B [0.5%] || --- P⁴⁶ [1.5%]

²⁴ φρονιμοί rell || φρονημοί [18%]

²⁵ καὶ f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶xA,B,C [3%] NU

²⁶ καὶ f³⁵ [94%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶A,B,C [6%] NU || omit whole verse x

²⁷ ὑμεῖς ποτε f³⁵ P⁴⁶xB,C [95%] OC,RP,HF,TR,NU || ~ 21 A || ~ 2 καὶ 1 [5%] CP

²⁸ ἀπειθεία rell || ἀπειθεία B [8%] CP

Romans

οὔτοι νυν ηπειθήσαν τω ὑμετέρω ελεει ἵνα και αυτοί¹ ελεθῶσιν. 32 Συνεκλεισεν γαρ ὁ Θεος τους παντας εις απειθειαν ἵνα τους παντας ελεση.

[Doxology]

33 Ὁ βαθος πλουτου και σοφιας και γνωσεως θεου! Ὡς ανεξερευνητα² τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αἱ ὁδοι αυτου! 34 “Τίς γαρ εγνω νουν Κυριου? Ἡ τίς συμβουλος αυτου εγενετο?” 35 Ἡ “Τίς προεδωκεν αυτω, και ανταποδοθησεται αυτω?” 36 Ὅτι ἐξ αυτου και δι’ αυτου και εις αυτον τα παντα. Αυτω ἡ δοξα εις τους αιωνας! Αμην.

[The will of God]

12.1 Παρακαλω ουν ὑμας, αδελφοι, δια των οικτιριμων του Θεου, παραστησαι τα σωματα ὑμων θυσιαν ζωσαν, ἄγιαν, ευαρεστον τω Θεω—την λογικην λατρειαν ὑμων. 2 Και μη συσχηματιζεσθε³ τω αιωνι τουτω· αλλα, μεταμορφουσθε⁴ τη ανακαινωσει του νοος ὑμων⁵ εις το δοκιμαζειν ὑμας τί το θελημα του Θεου, το αγαθον και ευαρεστον και τελειον.

[Be sensible]

3 Λεγω γαρ, δια της χαριτος⁶ της δοθεισης⁷ μοι, παντι τω οντι εν ὑμιν, μη υπερφρονειν παρ’ ὃ δει φρονειν, αλλα φρονειν εις το σωφρονειν, ἐκαστω ὡς ὁ Θεος εμερισεν μετρον πιστεως. 4 Καθαπερ γαρ εν ἐνι σωματι μελη πολλα⁸ εχομεν, τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν, 5 οὕτως οἱ πολλοι εν σωμα εσμεν εν Χριστω, ὁ⁹ δε καθ’ εἰς¹⁰ αλληλων μελη. 6 Ἐχοντες δε χαρισματα κατα την χαριν την δοθεισαν¹¹ ἡμιν διαφορα: ειτε προφητειαν, κατα την αναλογιαν της πιστεως· 7 ειτε διακονιαν, εν τη διακονια· ειτε ὁ διδασκων, εν τη διδασκαλια· 8 ειτε ὁ παρακαλων, εν τη παρακλησει· ὁ μεταδιδους, εν ἀπλοτητι· ὁ προισταμενος, εν σπουδη· ὁ ελεων, εν ἰλαροτητι.

[Behave!]

9 Ἡ αγαπη ανυποκριτος: αποστυγοντες το ποιηρον· κολλωμενοι τω αγαθω· 10 τη φιλαδελφια εις αλληλους φιλοστοργοι· τη τιμη αλληλους προηγουμενοι· 11 τη σπουδη μη οκνηροι· τω πνευματι ζεοντες τω Κυριω¹² δουλευοντες· 12 τη ελπιδι χαιροντες· τη θλιψει ὑπομενοντες· τη προσευχη προσκαρτερουντες· 13 ταις χρεiais των ἁγιων κοινωνουντες· την φιλοξενιαν διωκοντες.

14 Ευλογειτε τους διωκοντας ὑμας·¹³ ευλογειτε και μη καταρασθε. 15 Χαιρειν μετα χαιροντων και¹⁴ κλαιειν μετα κλαιοντων. 16 Το αυτο εις αλληλους φρονουντες—μη τα ὑψηλα φρονουντες, αλλα τοις ταπεινοις συναπαγομενοι· μη γινεσθε φρονιμοι παρ’ ἑαυτοις. 17 Μηδενι κακον αντι κακου αποδιδοντες. Προνοουμενοι καλα ενωπιον παντων ανθρωπων. 18 Ει δυνατον, το εξ ὑμων, μετα παντων ανθρωπων ειρηνευοντες.

19 Μη ἑαυτους εκδικουντες, αγαπητοι· αλλα δοτε τοπον τη οργη· γεγραπται γαρ: “Ἐμοι εκδικησις· εγω ανταποδωσω”, λεγει Κυριος. 20 “Ἐαν ουν¹⁵ πεινα ὁ εχθρος σου, ψωμιζε αυτον· εαν διψα, ποτιζε αυτον· τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι την κεφαλην αυτου.” 21 Μη νικω ὑπο του κακου, αλλα νικα εν τω αγαθω το κακον.

[Submit]

¹ αυτοι f³⁵ P^{46A} [98%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 νυν κ^B [1%] [NU] || 1 υστερον [1%]

² ανεξερευνητα f³⁵ [99%] OC,RP,HF,TR,CP || ανεξεραυνητα κ^{A,B} [1%] NU

³ συσχηματιζεσθε f³⁵ (P⁴⁶ κ^B) [65%] HF,TR,NU || συσχηματιζεσθαι A [35%] OC,RP,CP

⁴ μεταμορφουσθε f³⁵ P^{46B} [65%] HF,TR,NU || μεταμορφουσθαι κ^A [35%] OC,RP,CP

⁵ ὑμων f³⁵ κ^B [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P^{46A,B} [2%] NU

⁶ χαριτος f³⁵ P⁴⁶ κ^{A,B,C} [75%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || 1 του θεου [25%]

⁷ δοθεισης *rell* || δοθησης [13%] || six further spellings κ^B [5%]

⁸ μελη πολλα f³⁵ A [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P⁴⁶ κ^B [3%] NU

⁹ ο f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || το P⁴⁶ κ^{A,B} [3%] NU

¹⁰ καθ’ εἰς [30%] OC,RP,HF,TR,NU || καθείς f³⁵ [70%] CP (Since there is no ambiguity, they were just saving ink.)

¹¹ δοθεισαν *rell* || δοθησαν [13%] || two further spellings κ^B [1%]

¹² κυριω *rell* || καιρω [1%] TR

¹³ ὑμας f³⁵ κ^A [97%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- P^{46B} [3%]

¹⁴ και f³⁵ A [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ κ^B [3%] NU

¹⁵ εαν ουν f³⁵ (87.4%) OC,RP,HF,TR,CP || 1 P⁴⁶ (6.2%) || ~ αλλ 1 A,B (1%) NU || ~ αλλ 1 κ^B (5.1%) || αλλ 12 (0.3%)

13.1 Πασα ψυχη εξουσιαις ὑπερεχουσαις ὑποτασσεσθω, ου γαρ εστιν εξουσια ει μη ὑπο¹ Θεου, αἱ δε ουσαι εξουσιαι² ὑπο του³ Θεου τεταγμεναι εισιν. 2 Ὡστε ὁ αντιτασσομενος τη εξουσια τη του Θεου διαταγη ανθεστηκεν, οἱ δε ανθεστηκοτες ἑαυτοις κριμα ληψονται.⁴ 3 Οἱ γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος των αγαθων εργαων αλλα των κακων.⁵ Θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν, το αγαθον ποιει και ἔξεις επαινον εξ αυτης· 4 Θεου γαρ διακονος εστιν σοι εις το αγαθον. Ἐαν δε το κακον ποιης,⁶ φοβου, ου γαρ εικη την μαχαιραν φορει· Θεου γαρ διακονος εστιν, εκδικος εις οργην⁷ τω το κακον πρασσουντι. 5 Διο αναγκη ὑποτασσεσθαι,⁸ ου μονον δια την οργην, αλλα και δια την συνειδησιν. 6 Δια τουτο γαρ και φορους τελειτε, λειτουργοι γαρ θεου εισιν, εις αυτο τουτο προσκαρτερουντες. 7 Αποδοτε ουν⁹ πασιν τας οφειλας: τω τον φορον τον φορον, τω το τελος το τελος, τω τον φοβον τον φοβον, τω την τιμην την τιμην.

[Love]

8 Μηδενι μηδεν οφειλετε ει μη το αγαπαν αλληλους,¹⁰ ὁ γαρ αγαπων τον ἕτερον νομον πεπληρωκεν. 9 Το γαρ—“Ου μοιχευσεις”, “Ου φονευσεις”, “Ου κλεψεις”, “Ου ψευδομαρτυρησεις”,¹¹ “Ουκ επιθυμησεις”, και ει τις ἕτερα εντολη—εν τουτω τω λογω¹² ανακεφαλαιουται, εν τω:¹³ “Αγαπησεις τον πλησιον σου ὡς σεαυτον.”¹⁴ 10 Ἡ αγαπη τω¹⁵ πλησιον κακον ουκ εργαζεται.¹⁶ πληρωμα ουν νομου ἡ αγαπη.

[Put on Christ]

11 Και τουτο, ειδοτες τον καιρον, ὅτι ὥρα ἡμας ηδη¹⁷ εξ ὑπνου εγερθησαι, νυν γαρ¹⁸ εγγυτερον ἡμων ἡ σωτηρια ἢ ὅτε επιστευσαμεν. 12 Ἡ νυξ προεκοψεν, ἡ δε ἡμερα ηγγικεν· αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτους, και ενδυσωμεθα¹⁹ τα ὄπλα του φωτος. 13 Ὡς εν ἡμερα, ευσχημονως περιπατησωμεν, μη κωμοις και μεθαις, μη κοιταις και ασελγειαις, μη εριδι και ζηλω. 14 Αλλ²⁰ ενδυσασθε τον Κυριον Ἰησουν Χριστον, και της σαρκος προνοιαν μη ποιεισθε,²¹ εις επιθυμιας.

[The law of liberty]

14.1 Τον δε ασθενουντα τη πιστει προσλαμβανεσθε, μη εις διακρισεις διαλογισμων.²² 2 Ὅς μεν πιστευει φαγειν παντα, ὁ δε ασθενων λαχανα εσθιει. 3 Ὁ εσθιων τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω, και ὁ μη²³ εσθιων τον εσθιοντα μη κρινετω, ὁ Θεος γαρ αυτου²⁴

¹ ὑπο f³⁵ xA,B [87%] OC,RP,HF,CP,NU || απο [13%] TR

² εξουσιαι f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [3%] NU

³ του f³⁵ [80%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B [20%] NU [OC is in small print]

⁴ ληψονται rell || λημψονται P⁴⁶ xA,B [2%] NU

⁵ των αγαθων εργαων αλλα των κακων f³⁵ (95.6%) OC,RP,HF,TR,CP || τω αγαθω εργα 4 τω κακω P⁴⁶ xA,B (3.5%) NU || 123 (0.8%)

⁶ ποιης rell || ποιεις [30%]

⁷ εκδικος εις οργην f³⁵ (P⁴⁶)A,B [63%] RP,HF,TR,CP,NU || ~ 231 x [37%] OC

⁸ υποτασσεσθαι rell || υποτασσεσθε [6%] || υποτασσεσθε P⁴⁶,CP || υποτασσεσθαι [3%]

⁹ ουν f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ xA,B [2%] NU

¹⁰ αγαπαν αλληλους f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P⁴⁶ xA,B [4%] NU

¹¹ ου ψευδομαρτυρησεις f³⁵ (x) [67%] TR || --- P⁴⁶A,B [33%] OC,RP,HF,CP,NU

¹² τουτω τω λογω f³⁵ A [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 231 P⁴⁶ xB [4%] NU

¹³ εν τω f³⁵ xA [99%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- P⁴⁶B [1%]

¹⁴ σεαυτον f³⁵ P⁴⁶ xA,B [45%] OC,RP,HF,CP,NU || εαυτον [55%] TR

¹⁵ τω rell || του [1%] CP || το [7%]

¹⁶ ουκ εργαζεται f³⁵ P⁴⁶ xA,B,C [81%] OC,RP,HF,TR,NU || ου κατεργαζεται [14%] CP || 1 κατεργαζεται [5%]

¹⁷ ημας ηδη f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 2 ὑμας x(A)B,C [2%] NU || ~ 21 P⁴⁶ [2%]

¹⁸ γαρ rell || --- [5%] CP

¹⁹ και ενδυσωμεθα f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 2 δε A,B,C [2%] [NU] || 2 x [0.5%] || ~ 2 ουν P⁴⁶

²⁰ αλλ rell || αλλα P⁴⁶AB [1%] NU

²¹ ποιεισθε rell || ποιησθε [1%] CP || ποιεισθαι xA [11%] || ποιησθαι [1%]

²² διαλογισμων rell || λογισμων [15%]

²³ και ο μη f³⁵ (95.6%) OC,RP,HF,TR,CP || ~ 2 δε 3 P⁴⁶ xA,B,C,048 (2%) NU || 12 (1.2%) || four other variants (1.2%)

²⁴ αυτον rell || αυτων CP

προσελαβετο. 4 Συ τίς εἶ ὁ κρινων αλλοτριον οικετην? Τω ιδιω κυριω στηκει ἡ πιπτει. Σταθησεται δε, δυνατος γαρ εστιν¹ ὁ Θεος² στησαι αυτον.

5 Ὅς μεν³ κρινει ἡμεραν παρ' ἡμεραν· ὃς δε κρινει πασαν ἡμεραν. Ἐκαστος εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω. 6 Ὁ φρονων την ἡμεραν, Κυριω φρονει· και ὁ μη φρονων την ἡμεραν, Κυριω ου φρονει.⁴ Και⁵ ὁ εσθιων, Κυριω εσθιει, ευχαριστηει γαρ τω Θεω· και ὁ μη εσθιων, Κυριω ουκ εσθιει, και ευχαριστηει τω Θεω. 7 Ουδεις γαρ ἡμων ἑαυτω ζη, και ουδεις ἑαυτω αποθνησκει. 8 Εαν τε γαρ ζωμεν, τω Κυριω ζωμεν· εαν τε αποθνησκωμεν,⁶ τω Κυριω αποθνησκομεν.⁷ Εαν τε ουν ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν,⁸ του Κυριου εσμεν. 9 Εις τουτο γαρ Χριστος και⁹ απεθανεν και ανεστη,¹⁰ και εζησεν,¹¹ ἵνα και νεκρων και ζωντων κυριευση.

[The Judgment Seat of Christ]

10 Συ δε, τί κρινεις τον αδελφον σου? Ἡ και συ, τί εξουθενεις τον αδελφον σου? Παντες γαρ παραστησομεθα τω Βηματι του Χριστου.¹² 11 Γεγραπται γαρ: “Ἵω εγω”, λεγει Κυριος, ὅτι εμοι καμψει παν γονυ,¹³ και πασα γλωσσα εξομολογησεται τω Θεω.”¹⁴ 12 Αρα ουν,¹⁴ ἕκαστος ἡμων περι ἑαυτου λογον δωσει τω Θεω.¹⁵ 13 Μηκετι ουν αλληλους κρινωμεν, αλλα τουτο κρινατε μαλλον: το μη τιθειναι προσκομμα τω αδελφω ἢ¹⁶ σκανδαλον.

14 Οιδα και πεπεισμαι εν Κυριω¹⁷ Ἰησου ὅτι ουδεν κοινον δι' αυτου¹⁸ (ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι, εκεινω κοινον), 15 ει δε¹⁹ δια βρωμα ὁ αδελφος σου λυπειται, ουκετι κατα αγαπην περιπατεεις. Μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε²⁰ ὑπερ οὔ Χριστος απεθανεν. 16 Μη βλασφημεισθω ουν ὑμων το αγαθον· 17 ου γαρ εστιν ἡ βασιλεια του Θεου βρωσις και ποσις, αλλα δικαιοσυνη και ειρηνη και χαρα εν Πνευματι Ἁγιω. 18 Ὁ γαρ εν τουτοις²¹ δουλευων τω Χριστω ευαρεστος τω Θεω και δοκιμος τοις ανθρωποις.

19 Αρα ουν, τα της ειρηνης διωκωμεν και τα της οικοδομης της εις αλληλους. 20 Μη ἕνεκεν βρωματος καταλυε το εργον του Θεου. Παντα μεν καθαρα· αλλα κακον τω ανθρωπω τω δια προσκομματος εσθιοντι. 21 Καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πιειν οινον μηδε εν ὧ ὁ αδελφος σου προσκοπτει, ἢ σκανδαλιζεται, ἢ ασθενει.²²

¹ δυνατος γαρ εστιν f³⁵ (92.7%) OC,RP,HF,TR,CP || δυνατει 2 xA,B,C (1.2%) NU || 12 P⁴⁶ (5.7%) || two other variants (0.3%)

² θεος f³⁵ 048 [98%] OC,RP,HF,TR,CP || κυριος P⁴⁶ xA,B,C [2%] NU

³ μεν f³⁵ P⁴⁶B [98%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 γαρ xA [2%] [NU]

⁴ και ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει f³⁵ (95.4%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ xA,B,C,048 (4.6%) NU [an easy case of homoioteleuton]

⁵ και f³⁵ xA,B,C [99%] OC,RP,HF,CP,NU || --- P⁴⁶ [1%] TR

⁶ αποθνησκωμεν f³⁵ xB [67%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || αποθνησκωμεν C [30%] || αποθνησκωμεν A [3%]

⁷ αποθνησκωμεν f³⁵ A,B [77%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || αποθνησκωμεν xC [23%]

⁸ αποθνησκωμεν f³⁵ xB,C [88%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || αποθνησκωμεν A [12%]

⁹ και f³⁵ [92%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xB,C [8%] NU

¹⁰ και ανεστη f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || --- xA,B,C [2%] NU

¹¹ εζησεν f³⁵ xA,B,C [98%] OC,RP,HF,CP,NU || ανεζησεν [2%] TR

¹² χριστου f³⁵ 048 (96.5%) OC,RP,HF,TR,CP || θεου xA,B,C (2.4%) NU || three other variants (1.2%)

¹³ γονυ *rell* || 1 επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων CP

¹⁴ ουν f³⁵ xA,C [98%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- B [2%]

¹⁵ τω θεω f³⁵ xA,C [99%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- B [1%]

¹⁶ η *rell* || εις [24%] || ει [2%]

¹⁷ κυριω f³⁵ xA,B,C [79%] OC,RP,HF,TR,NU || χριστω [21%] CP

¹⁸ αυτου f³⁵ A,C [93%] OC,RP,HF,CP || εαυτου xB [7%] TR,NU

¹⁹ δε f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || γαρ xA,B,C [4%] NU

²⁰ απολλυε *rell* || απολυε [10%]

²¹ τουτοις f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || τουτω xA,B,C [3%] NU

²² προσκοπτει η σκανδαλιζεται η ασθενει f³⁵ P⁴⁶B (88.4%) OC,RP,HF,TR,CP || 1 A,C,048 (1.8%) NU || ~ 32145 (8.7%) || five other variants x (1%)

Romans

22 Σὺ πιστίν¹ ἔχεις? Κατὰ σεαυτὸν² ἔχε ἐνωπίον τοῦ Θεοῦ. Μακαριὸς ὁ μὴ κρινῶν ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. 23 Ὁ δὲ διακρινόμενος, εἰς φαγὴν, κατακεκρίται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· παν δε ὁ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν.

[Doxology]

24 Τῷ δε δυναμῆν ὑμᾶς στηριζαί κατα τὸ εὐαγγέλιον μου καὶ τὸ κηρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατα ἀποκαλυψίν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, 25 φανερωθέντος δε νυν, δια τε Γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος 26—μονῷ σοφῷ Θεῷ, δια Ἰησοῦ Χριστοῦ—ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.³

[Summary]

15.1 Οφειλομέν δε ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνατῶν βασταζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρεσκεῖν. 2 Ἐκαστος⁴ ἡμῶν⁵ τῷ πλησίον ἀρεσκετῶ εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομὴν. 3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἠρέσεν· ἀλλὰ, καθὼς γεγραπται: “Οἱ ονειδισμῶν τῶν ονειδίζοντων σε ἐπέπεσον⁶ ἐπ' ἐμὲ.” 4 Ὅσα γὰρ προεγραφή, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγραφή,⁷ ἵνα δια τῆς ὑπομοιχῆς καὶ⁸ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἐχῶμεν.⁹ 5 Ὁ δε Θεὸς τῆς ὑπομοιχῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δὴ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατα Χριστὸν Ἰησοῦν, 6 ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

[Glorify]

7 Διὸ προσλαμβανέσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελαβετὸ ἡμᾶς,¹⁰ εἰς δόξαν¹¹ Θεοῦ. 8 Λέγω δε¹² Χριστὸν Ἰησοῦν¹³ διακονοῦν γεγενῆσθαι περὶ τομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· 9 τὰ δε ἔθνη ὑπὲρ ἐλεους δοξασαί τὸν Θεὸν, καθὼς γεγραπται: “Δια τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσιν, Κύριε,¹⁴ καὶ τῷ ὀνοματι σου ψαλῶ.” 10 Καὶ παλιν λέγει: “Εὐφρανθήτε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ!” 11 Καὶ παλιν: “Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη,¹⁵ καὶ ἐπαινεσατέ¹⁶ αὐτὸν, πάντες οἱ λαοὶ!” 12 Καὶ παλιν, Ἡσαίας¹⁷ λέγει: “Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσοῦ, καὶ ὁ ἀνισταμένος ἀρχεῖν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπίουσιν.” 13 Ὁ δε Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χάρας καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦν, εἰς τὸ περισσεῦν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου.

[Paul's mission]

14 Πειπεισάμεν δε, ἀδελφοὶ μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστὲ ἀγαθῶσυνης,¹⁸ πεπληρωμένοι πάσης¹⁹ γνώσεως, δυναμένοι καὶ ἀλλοὺς²⁰ νουθετεῖν.

¹ πιστίν **f**³⁵ [99%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 ην **κ**A,B,C [1%] [NU]

² σεαυτον *rell* || σαυτον [5%] TR

³ verses 24-26 **f**³⁵ A [94.8%] OC,RP,HF || --- P⁴⁶ **κ**B,C,048 (5.2%) TR,CP,NU (The MSS that omit here supply the verses later: P⁴⁶ after 15:33; **κ**A,B,C [NU] after 16:23 [A repeats]; CP,TR after 16:24.)

⁴ εκαστος *rell* || 1 γαρ TR

⁵ ημων **f**³⁵ **κ**A,B,C [78%] OC,RP,HF,TR,NU || υμων [22%] CP

⁶ επεπεσον *rell* || επεπεσαν **κ**A,B,C [12%] NU

⁷ προεγραφη **f**³⁵ A [98%] OC,RP,HF,TR,CP || εγραφη **κ**B,C [2%] NU

⁸ και **f**³⁵ [56%] OC,TR || 1 δια **κ**A,B,C [44%] RP,HF,CP,NU

⁹ εχωμεν *rell* || εχομεν [13%]

¹⁰ ημας **f**³⁵ B [62%] TR || υμας **κ**A,C [38%] OC,RP,HF,CP,NU

¹¹ δοξαν **f**³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 του **κ**A,B,C [3%] NU

¹² δε **f**³⁵ [85%] OC,RP,HF,TR,CP || γαρ P⁴⁶ **κ**A,B,C [15%] NU

¹³ χριστον ιησουν **f**³⁵ [88%] OC,RP,HF,CP || 1 **κ**A,B,C [4%] NU || ~ 21 [6%] TR || 2 [2%]

¹⁴ κυριε **f**³⁵ [27%] OC,CP || --- **κ**A,B,C [73%] RP,HF,TR,NU

¹⁵ τον κυριον παντα τα εθνη **f**³⁵ C [95%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 34512 P^{46v} **κ**A,B [3%] NU || 12 [2%]

¹⁶ επαινεσατε **f**³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || επαινεσατωσαν P⁴⁶ **κ**(A)B,C [3%] NU

¹⁷ ησαιας **f**³⁵ [90%] OC,TR || ησαιας [10%] RP,HF,CP,NU

¹⁸ αγαθωσυνης *rell* || αγαθοσυνης [18%]

¹⁹ πασης **f**³⁵ P⁴⁶ A,C [94%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 της **κ**B [6%] [NU]

²⁰ αλλους **f**³⁵ [93%] RP,HF,CP || αλληλους P⁴⁶ **κ**A,B,C [7%] OC,TR,NU

15 Τολμηροτερον δε εγραψα υμιν, αδελφοι,¹ απο μερους, ως επαναμιμησκειν υμας, δια την χαριν την δοθεισαν μοι υπο του Θεου, 16 εις το ειναι με λειτουργον Ιησου Χριστου² εις τα εθνη, ιερουργουντα το ευαγγελιον του Θεου ινα γενηται η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτος, ηγιασμενη εν Πνευματι Ἁγιω. 17 Εχω ουν³ καυχησιν εν Χριστω Ιησου τα προς τον⁴ Θεον· 18 ου γαρ τολμησω λαλειν τι⁵ ὧν ου κατειργασατο Χριστος δι' εμου εις ὑπακοην εθνων⁶—λογω και εργω, 19 εν δυναμει σημειων και τερατων, εν δυναμει Πνευματος Θεου,⁷ ὡστε με απο Ἱερουσαλημ⁸ και κυκλω μεχρι του Ιλλυρικου πεπληρωκεναι το ευαγγελιον του Χριστου. 20 Οὕτως δε φιλοτιμουμενον ευαγγελιζεσθαι, ουχ ὅπου ωνομασθη⁹ Χριστος, ινα μη επ' αλλοτριον θεμελιον οικοδομω· 21 αλλα, καθως γεγραπται: “Οἷς ουκ ανηγγελη¹⁰ περι αυτου οψονται, και οἱ ουκ ακηκοασιν συνησουσιν.”

[A visit to Rome]

22 Διο και ενεκοπτομην τα πολλα του ελθειν προς υμας. 23 Νυνι δε, μηκειτι τοπον εχων εν τοις κλιμασιν¹¹ τουτοις, επιποθειαν¹² δε εχων του ελθειν προς υμας απο πολλων ετων, 24 ὡς εαν¹³ πορευωμαι¹⁴ εις την Σπανιαν¹⁵ ελευσομαι προς υμας.¹⁶ Ελπίζω γαρ διαπορευομενος θεασασθαι υμας, και ὑφ' ὑμων προπεμφθηναι εκει, εαν ὑμων πρωτον απο μερους εμπλησθω.

25 Νυνι δε, πορευομαι εις Ἱερουσαλημ, διακονων τοις ἁγιοις. 26 Ευδοκησαν γαρ Μακεδονια¹⁷ και Αχαια κοινωνιαν τινα ποιησασθαι εις τους πτωχους των ἁγιων των εν Ἱερουσαλημ. 27 Ευδοκησαν γαρ, και οφειλεται αυτων εισιν.¹⁸ Ει γαρ τοις πνευματικοις αυτων εκοινωνησαν τα εθνη, οφειλουσιν και εν τοις σαρκικοις λειτουργησαι αυτοις. 28 Τουτο ουν επιτελεσας και σφραγισαμενος αυτοις τον καρπον τουτον, απελευσομαι δι' ὑμων εις την¹⁹ Σπανιαν.²⁰ 29 Οἶδα δε ὅτι ερχομενος προς υμας, εν πληρωματι ευλογιας του ευαγγελιου του²¹ Χριστου ελευσομαι.

30 Παρακαλω δε υμας, αδελφοι,²² δια του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου και δια της αγαπης του Πνευματος, συναγωνισασθαι²³ μοι εν ταις προσευχαις ὑπερ εμου προς τον Θεον, 31 ινα ῥυσθω απο των απειθουντων εν τη Ιουδαια, και ινα²⁴ ἡ διακονια μου ἡ εις

¹ αδελφοι f³⁵ (P⁴⁶) (96.3%) OC,RP,HF,TR,CP || --- κA,B,C (3.7%) NU

² ιησου χριστου f³⁵ P⁴⁶ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 κA,B,C [3%] NU

³ ουν f³⁵ P⁴⁶ κA [97%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 την B,C [3%] [NU]

⁴ τον f³⁵ P⁴⁶ κA,B(C') [95%] OC,RP,HF,CP,NU || --- [5%] TR

⁵ τολμησω λαλειν τι f³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 132 (κ)A [3%] NU || ~ 312 P⁴⁶ || ~ τολμω 32 B || two other variants [1%]

⁶ εθνων *rell* || 1 και CP

⁷ θεου f³⁵ P⁴⁶ κ [97%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || αγιου A [3%] || --- B

⁸ ιερουσαλημ f³⁵ [90%] OC,RP,TR || ιερουσαλημ [10%] HF,CP,NU

⁹ ωνομασθη *rell* || ονομασθη [20%]

¹⁰ ανηγγελη *rell* || ανηγγελη κA [12%] || ανηγγελει [10%]

¹¹ κλιμασιν *rell* || κλημασι [14%]

¹² επιποθειαν *rell* || επιποθειαν P⁴⁶A,B,C [4%] CP

¹³ εαν f³⁵ [92%] OC,RP,HF,TR,CP || αν P⁴⁶ κA,B [8%] NU

¹⁴ πορευωμαι *rell* || πορευομαι [15%] || πορευσομαι [8%]

¹⁵ σπανιαν f³⁵ P⁴⁶ κA,B,C (72.9%) OC,RP,HF,TR,NU || ισπανιαν f^{35/14} (26.4%) CP || long omissions (0.7%)

¹⁶ ελευσομαι προς υμας f³⁵ (93.6%) OC,RP,HF,TR,CP || ελευσωμαι 23 (1.7%) || --- P⁴⁶ κA,B,C (4.1%) NU || long omissions (0.7%)

¹⁷ μακεδονια *rell* || μακεδωνια CP || μακαιδονια κA [1%] || μακεδονιαν [2%]

¹⁸ αυτων εισιν f³⁵ [98%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 P⁴⁶ κA,B,C [2%] NU

¹⁹ την f³⁵ [96%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ κA,B,C [4%] NU

²⁰ σπανιαν f³⁵ P⁴⁶ κA,B,C [80%] OC,RP,HF,TR,NU || ισπανιαν f^{35/14} [20%] CP

²¹ του ευαγγελιου του f³⁵ (93.1%) OC,RP,HF,TR,CP || 12 (1%) || 3 (1.3%) || --- P⁴⁶ κA,B,C (3.7%) NU || three other variants (0.8%)

²² αδελφοι f³⁵ κA,C [99%] OC,RP,HF,TR,CP[NU] || --- P⁴⁶B

²³ συναγωνισασθαι *rell* || συναγωνισασθε [10%]

²⁴ ινα f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ κA,B,C [3%] NU

Ἱερουσαλημ ευπροσδεκτος γενηται τοις ἁγιοις.¹ 32 ἵνα εν χαρα ελθω² προς ὑμας δια θεληματος Θεου και συναναπαυσωμαι³ ὑμιν.⁴ 33 Ὁ δε Θεος της ειρηνης μετα παντων ὑμων. Αμην.

[Closing remarks]

[Phoebe]

16.1 Συνιστημι δε ὑμιν Φοιβην την αδελφην ἡμων, ουσαν⁵ διακονου της εκκλησιας της εν Κεγχραις,⁶ 2 ἵνα αυτην προσδεξησθε εν Κυριω αξιως των ἁγιων, και παραστητε αυτη εν ὧ αν ὑμων χρηζη πραγματι· και γαρ αὐτη⁷ προστατις⁸ πολλων εγενηθη, και αυτου εμου.⁹

[Greetings]

3 Ασπασασθε¹⁰ Πρισκαν¹¹ και Ακυλαν, τους συνεργους μου εν Χριστω Ιησου, 4 οἱτινες ὑπερ της ψυχης μου τον ἑαυτων τραχηλον ὑπεθηκαν· οἷς ουκ εγω μονος ευχαριστω, αλλα και πασαι αἱ εκκλησαι των εθνων. 5 Και την κατ' οικον αυτων εκκλησιαν.

Ασπασασθε Επαινετον, τον αγαπητον μου,¹² ὅς εστιν απαρχη της Αχαιας¹³ εις Χριστον. 6 Ασπασασθε Μαριαμ,¹⁴ ἡτις πολλα εκοπιασεν εις ὑμας.¹⁵ 7 Ασπασασθε Ανδρονικον και Ιουνιαν, τους συγγενεις μου και συναιχμαλωτους μου, οἱτινες εισιν επισημοι εν τοις αποστολοις, οἱ και προ εμου γεγονασιν¹⁶ εν Χριστω. 8 Ασπασασθε Αμπλιαν,¹⁷ τον αγαπητον μου εν Κυριω. 9 Ασπασασθε Ουρβανον, τον συνεργον ἡμων εν Χριστω, και Σταχυν,¹⁸ τον αγαπητον μου. 10 Ασπασασθε Απελλην, τον δοκιμον εν Χριστω. Ασπασασθε τους εκ των Αριστοβουλου. 11 Ασπασασθε Ἡρωδιωνα,¹⁹ τον συγγειν μου. Ασπασασθε τους εκ των Ναρκισσου, τους οντας εν Κυριω. 12 Ασπασασθε Τρυφαιναν και Τρυφωσαν, τας κοπιωσας εν Κυριω. Ασπασασθε Περσιδα, την αγαπητην, ἡτις πολλα εκοπιασεν εν Κυριω. 13 Ασπασασθε Ῥουφον, τον εκλεκτον εν Κυριω, και την μητερα αυτου και εμου. 14 Ασπασασθε Ασυγκριτον, Φλεγοντα, Ἐρμαν, Πατροβαν, Ἐρμην,²⁰ και τους συν αυτοις αδελφους. 15 Ασπασασθε Φιλολογον και Ιουλιαν, Νηρεα²¹ και την αδελφην αυτου, και Ολυμπαν και τους συν αυτοις παντας ἁγιους. 16 Ασπασασθε αλληλους εν φιληματι ἁγιω. Ασπαζονται ὑμας αἱ εκκλησαι²² του Χριστου.²³

[Warning]

17 Παρακαλω δε ὑμας, αδελφοι, σκοπειν τους τας διχοστασιας και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ἣν ὑμεις εμαθετε ποιουντας, και εκκλινατε²⁴ απ' αυτων. 18 Οἱ γαρ τοιουτοι

¹ γενηται τοις αγιοις f³⁵ [90%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 231 xA,B,C [5%] NU || δια των αγιων 1 P⁴⁶ || 23 [5%]

² εν χαρα ελθω f³⁵ P⁴⁶B [97%] OC,RP,HF,TR,CP || 12 ελθων A,C [3%] NU || ~ ελθων 12 x

³ συναναπαυσωμαι rell || συναναπαυσομαι [15%]

⁴ και συναναπαυσωμαι υμιν f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || 23 xA,C [3%] NU || --- P⁴⁶B

⁵ ουσαν f³⁵ xA [99%] OC,RP,HF,TR,CP || 1 και P⁴⁶ B,C [1%] [NU]

⁶ κεγχραις rell || κεχραις [15%] || five further spellings P⁴⁶ xA,B,C

⁷ αυτη f³⁵ [80%] OC,TR || αυτη [20%] RP,HF,CP,NU || uncials ambiguous

⁸ προστατις f³⁵ xA,B,C [75%] OC,RP,HF,TR,CP,NU || προστατης [25%]

⁹ αυτου εμου f³⁵ [85%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 21 B [15%] NU || 1 και 2 x || ~ 2 τε 1 A

¹⁰ ασπασασθε rell || ασπασασθαι x [12%]

¹¹ πρισκαν f³⁵ (P⁴⁶) xA(B)C [70%] RP,HF,NU || πρισκιλλαν [30%] OC,TR,CP

¹² μου rell || μοι CP

¹³ αχαιας f³⁵ (95.6%) OC,RP,HF,TR,CP || ασιας P⁴⁶ xA,B,C (4%) NU || long omissions (0.3%)

¹⁴ μαριαμ f³⁵ P⁴⁶ x [97%] OC,RP,HF,TR,CP || μαριαν A,B,C [3%] NU

¹⁵ υμας f³⁵ P⁴⁶ xA,B,C (22.8%) CP,NU || ημας f³⁵1/4 (76.4%) OC,RP,HF,TR || υμιν (0.5%) || two other variants (0.3%)

¹⁶ γεγονασιν f³⁵ C [98%] OC,RP,HF,TR,CP || γεγοναν xA,B [1%] NU || γεγονεν P⁴⁶ || --- [1%]

¹⁷ αμπλιαν f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || αμπλιατον P⁴⁶ xA,B [3%] NU

¹⁸ σταχυν rell || σταχην CP

¹⁹ ηρωδιωνα rell || ηροδιωνα TR || four further spellings

²⁰ ερμαν πατροβαν ερμην f³⁵ [97%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 321 xA,B,C [3%] NU || ~ 312 P⁴⁶

²¹ νηρεα rell || νηρεαν A [2%] CP || three further spellings P⁴⁶ [4%]

²² εκκλησαι f³⁵ (84.8%) OC,RP,HF,TR,CP || 1 πασαι P⁴⁶ xA,B,C (14.3%) NU || long omissions (0.8%)

²³ χριστου f³⁵ P⁴⁶ xA,B,C (88.9%) OC,RP,HF,TR,CP,NU || θεου (10.3%) || long omissions (0.8%)

²⁴ εκκλινατε f³⁵ (P⁴⁶A) [98%] OC,RP,HF,TR,CP || εκκλινατε x(B)C [2%] NU

Romans

τω Κυριω ἡμων Ιησου¹ Χριστω ου δουλευουσιν,² αλλα τη ἑαυτων κοιλια, και δια της χρηστολογιας και ευλογιας εξαπατωσιν τας καρδιας των ακακων. 19 Ἡ γαρ ὑμων ὑπακοη εις παντας αφικετο· χαιρω ουν το εφ' ὑμιν,³ θελω δε ὑμας σοφους μεν⁴ ειναι εις το αγαθον, ακεραιους δε εις το κακον. 20 Ὁ δε Θεος της ειρηνης συντριψει τον Σαταναν ὑπο τους ποδας ὑμων εν ταχει!

[Sign off]

Ἡ χαρις του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου⁵ μεθ' ὑμων. 21 Ασπαζονται⁶ ὑμας Τιμοθεος, ὁ συνεργος μου, και Λουκιος και Ιασων και Σωσιπατρος, οἱ συγγενεις μου.

22 Ασπαζομαι ὑμας εγω, Τερτιος, ὁ γραψας την επιστολην εν Κυριω. 23 Ασπαζεται ὑμας Γαιος, ὁ ξενος μου και της εκκλησιας ὄλης.⁷ Ασπαζεται ὑμας Εραστος, ὁ οικονομος της πολεως, και Κουαρτος, ὁ αδελφος.

24 Ἡ χαρις του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου μετα παντων ἡμων!⁸ Αμην.^{9,10,11}

¹ ιησου **f**³⁵ [87%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ **κ**A,B,C [13%] NU [OC is in small print]

² δουλευουσιν *rell* || δουλευουσιν [15%] || two other variants

³ χαιρω ουν το εφ υμιν **f**³⁵ [94%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 4521 **κ**A,B,C [5%] NU || 1245 P⁴⁶ [1%]

⁴ μεν **f**³⁵ **κ**A,C [95%] OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶B [5%] NU

⁵ χριστου **f**³⁵ A,C (98.3%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ **κ**B (1%) NU || long omissions (0.7%)

⁶ ασπαζονται **f**³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || ασπαζεται P⁴⁶ **κ**B,C [4%] NU || ασπαζετε A [1%]

⁷ της εκκλησιας ολης **f**³⁵ [95%] OC,RP,HF,TR,CP || ~ 312 **κ**A,B,C [5%] NU

⁸ ημων **f**³⁵ [18%] || υμων [82%] OC,RP,HF,TR,CP,NU (If verse 24 was not dictated by Paul, the first person is especially appropriate, coming from Tertius.)

⁹ The whole verse 24 **f**³⁵ (96.8%) OC,RP,HF,TR,CP || --- P⁴⁶ **κ**A,B,C (3.2%) NU

¹⁰ **κ**A,B,C (7.2%) CP,TR[NU] place 14:24-26 here as verses 25-27 (recall that P⁴⁶ **κ**A,B,C (3.2%) NU omit verse 24)

¹¹ The citation of **f**³⁵ is based on the following thirty-seven representative MSS—18, 35, 141, 201, 204, 386, 394, 757, 824, 928, 986, 1040, 1072, 1075, 1100, 1249, 1482, 1503, 1548, 1637, 1652, 1704, 1725, 1732, 1761, 1855, 1856, 1858, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 1482, 2554 and 2723 are 'perfect' representatives of **f**³⁵ in Romans, as they stand, as were the exemplars of another five. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [eleven different monasteries], Grottaferrata, Bologna, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant within either () or []. I have used () for the evidence taken from TuT, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I used Reuben Swanson's excellent collations (*New Testament Greek Manuscripts: Romans* [Ed. Reuben Swanson, Wheaton: Tyndale House Publishers, 2001]). For Romans Swanson collated 81 MSS, three being fragmentary (for any given variant set there will usually be at least 75 MSS listed), and I occasionally supplemented from Scrivener and von Soden—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 2\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 10\%$ —by comparing Swanson with TuT, I believe one can make a fairly accurate extrapolation. However, I guarantee the witness of **f**³⁵. Please see the last footnote for Matthew for further information.